

1 Petak, 07.11.2008.

2 [Otvorena sjednica]

3 [Optuženi su ušli u sudnicu]

4 [Svjedok je ušao u sudnicu]

5 ... Početak u 09.05h

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro, gospođo sekretar. Dobro
7 jutro svima, molim Vas najavite predmet.

8 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet IT-
9 05-88-T *Tužitelj protiv Vujadina Popovića i drugih.*

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Vidim da su svi optuženi ovde.
11 Tužilaštvo, gospodin McCloskey, gospodin Vanderpuye. Iz timova Odbrane odsutni
12 gospodin Nikolić, gospođa Nikolić, gospodin Krgović i gospodin Sarapa.

13 Da prvo završimo sa nečim što je ostalo pred nama. Gospodine Lazarević,
14 gospodine Gosnell, sjećate se Vašeg zahtjeva da se uvedu dokumenti bez svjedoka
15 od 16. oktobra. Također ćete se sjetiti da je gospodin McCloskey dao usmeni
16 odgovor 31. oktobra i rekao da se ne protivi takvom uvođenju dokumenata, tako da
17 mi odobravamo Vaš zahtjev.

18 Gospodine Živanović, siguran sam, premda je petak, Vi se još uvijek
19 sjećate Vašeg podneska od 20. oktobra 2008. kada ste zatražili od Pretresnog
20 vijeća da Vam dozvoli da podnesete zahtjev za uvođenje dokaza bez svjedoka na
21 kraju izvođenja Vaših dokaza i to u svjetlu odluke Pretresnog vijeća koju je
22 potvrdilo Žalbeno vijeće da se ponovo otvori izvođenje dokaza Tužilaštva i da se
23 sasluša vještak za komunikacije gospodin Rodić u toj fazi, a ne tokom izvođenja
24 dokaza gospodina Miletića kao što je zakazano.

1 Kao što se sjećate, Tužilaštvo je odgovorilo 3. novembra i reklo da nema
2 prigovora na Vaš zahtjev. U svjetlu toga mi ovim odobravamo Vaš zahtjev. Time
3 smo završili sa ova dva podneska.

4 Dobro jutro, profesore.

5 SVJEDOK: Dobro jutro.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro došli natrag u sudnicu.
7 Razgovarali smo o tome da li postoji način da se završi sa Vašim iskazom danas,
8 ali nisam optimista u tom pogledu, pokušat ćemo. Uzgred, radit ćemo na sljedeći
9 način. Došlo je do promjene u rasporedu. Radit ćemo u sjednicama od 90 minuta
10 umjesto 100 minuta, završit ćemo u 15.00h umjesto u 15.30h. Dakle, pauza za
11 ručak će biti od 12.30h do 13.30h.

12 Da, gospodine Lazarević. Izvolite.

13 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude i dobro jutro. Dobro
14 jutro svima.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro.

16 SVJEDOK: BRANISLAV RISTIVOJEVIĆ [nastavak]

17 Ispituje gospodin Lazarević [nastavak]

18 P: [na B/H/S-u] Dobro jutro, doktore Ristivojević. Ja bih samo da
19 nastavim tamo gde smo stali prekjučer.

20 O: Dobro jutro.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak.

22 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Mogu li nastaviti?

23

24

25

26

27

28

29

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nisam dobijao prevod, ali razlog je bio
2 u tome što sam ja bio na pogrešnom kanalu. Izvolite.

3 G. LAZAREVIĆ:

4 P: Mi smo već razgovarali dosta detaljno na temu kako je bila regulisana
5 krivično-pravna materija i sada bih samo ukratko hteo da prođemo kroz način
6 regulisanja procesno-pravne materije i kažite mi kako je ona bila regulisana u
7 Republici Srpskoj od dana kada... praktično od 1992. godine pa do dana koji smo
8 odredili, odnosno do perioda 1995. godina?

9 O: Da, rekli smo da je na nivou bivše SFRJ postojala jedinstvena
10 nadležnost u sferi krivično-procesnog prava. Znači, postojao je jedan Zakon o
11 krivičnom postupku. On je preuzet u Republici Srpskoj u potpunosti, znači u
12 celom tekstu 1993. godine, sa manjim izmenama koje nisu od značaja za moj
13 izveštaj, odnosno za predmet našeg interesovanja.

14 P: U redu. Proći ćemo samo vrlo kratko kroz to. Hteo bih samo da
15 progledamo 4D206, to je kod Vas tabulator 10.

16 A ostale ćemo samo pomenuti. Ovde se radi, naravno, o Zakonu o izmenama
17 i dopunama Zakona o krivičnom postupku objavljenom u Službenom glasniku
18 Republike Srpske 30. decembra 1993. Vi ste nam praktično već rekli da ove izmene
19 Zakona o krivičnom postupku niste smatrali naročito relevantnim za predmet Vaše
20 ekspertize. Je li tako?

21 O: Ne, u pitanju su, isto kao i u Krivičnom zakonu, izmene do kojih je
22 dolazilo zahvaljujući hiperinflaciji. Vrednost svih novčanih iznosa u zakonima
23 je bila obezvređivana i onda su periodično donošene izmene da bi se uskladile sa
24 vrednošću novca.

25 P: I sada ću ih ja samo pomenuti, dokaze u kojima su sadržane određene
26 izmene Zakona o krivičnom postupku. Znači, radi se o 4D376. Mislim da nije
27 neophodno da ih sve gledamo sada u *e-court*u. Znači, radi se o dokazima 4D376,

28
29
30

1 i imamo još 4D413 koji se odnosi na primenu Zakona o krivičnom postupku u vreme
2 neposrednog ratnog stanja... neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, ja se
3 izvinjavam.

4 Kažite mi, da li ste... Vi ste naravno u Vašoj ekspertizi i to u
5 paragrafima 36 i 37 Vašeg izveštaja obradili ove... da li su te izmene bile od
6 nekog posebnog značaja za predmet Vaše ekspertize?

7 O: Nisu od... bile od naročitog značaja. U pitanju je bilo skraćivanje
8 rokova u krivičnom postupku obzirom da je ratno stanje ukidanje prava na neke
9 redovne vanredne pravne lekove, ali kažem, sa stanovišta moje ekspertize nisam
10 smatrao da su naročito značajni.

11 P: U redu. I sada bih hteo da pređemo na propise koji su regulisali
12 pitanje organizacije sudova. I prvo bih hteo da pogledamo, kod Vas je to u
13 tabulatoru broj 12. Izvinjavam se, izgleda da ja malo brže govorim, radi se o
14 dokazu 4D373, i to je odluka o stvarnoj nadležnosti sudova u krivičnim
15 predmetima od 20. maja 1992. godine.

16 G. LAZAREVIĆ: Da ponovim samo radi zapisnika datum, to je 20. maj 1992.
17 godine. I hteo bih da pogledamo član 1 ovog zakona.

18 P: Možete li mi reći šta on propisuje.

19 O: On propisuje da su u prvom stepenu za sva krivična dela nadležni
20 takozvani osnovni sudovi. To su sudovi koji bi odgovarali onome što se u
21 susednim zemljama zovu opštinski sudovi. Na primer u Republici Srbiji.

22 P: U redu. Sledeći dokument koji bi hteo da pogledamo kod Vas je u
23 tabulatoru broj 13.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Radi se o dokumentu 4D183 i to je
2 odluka o osnivanju, sedištu i nadležnosti Vojnih sudova i Vojnih tužilaštava. I
3 sada bih hteo da pogledamo prvo član 1 ove odluke.

4 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Lazarević.

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Da, imamo pogrešan dokument u sistemu
6 elektronske sudnice.

7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Govorim u svoje ime. Mislim da je meni
8 mnogo lakše da slijedim Vaša pitanja i odgovore svjedoka ako biste rekli kojim
9 dijelom izvještaja se bavite, pored ovog broja dokaznog predmeta. Uбудuće,
10 naravno.

11 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] U redu. Časni Sude, pokušat ću da se
12 organizujem na taj način.

13 P: [na B/H/S-u] Dakle, mi ovde imamo pred sobom sada odluku... Možete li
14 nam reći, znači, prvo član 1 ove odluke, šta on propisuje. Koji su to sudovi
15 koje ova odluka ustanovljava?

16 O: Odluka ustanovljava u prvom delu osnivanje prvostepenih Vojnih sudova
17 u Banjaluci, Sarajevu, Bijeljini i Vrhovnog vojnog suda u Sarajevu kao
18 drugostepenog.

19 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ovo je paragraf koji
20 počinje sa 3.9 izvještaja veštaka.

21 P: [na B/H/S-u] Pogledajmo sada i drugi stav ovog... ovaj stav označen
22 sa II. Možete li mi reći gde se osnivaju vojna tužilaštva shodno ovoj odluci?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Vojna tužilaštva, niža, osnivaju se pri komandama korpusa u istim
2 gradovima gde su i prvostepeni vojni sudovi. Znači Banjaluka, Sarajevo,
3 Bijeljina. Kao više vojno tužilaštvo pri Glavnom štabu Republike Srpske osnovano
4 je također jedno tužilaštvo. Zove se Više vojno tužilaštvo.

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] U redu. I sledeći dokument koji bi hteo
6 da pogledamo je dokument koji se kod Vas nalazi u tabulatoru broj 14, a radi se
7 o dokazu P420, Zakon o vojnom tužilaštvu od 30. decembra od 1993., i ako možemo
8 da pogledamo član 1 ovog zakona.

9 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se. Čini se da nemamo prevod
10 ovog konkretnog dokumenta. Jer, to je bio P dokument pa smo mislili da je taj
11 cijeli komplet dokumenata preveden na engleski, ali izgleda da su samo određeni
12 dijelovi prevedeni. Ja ću proći kroz relevantne članove sa svjedokom i čitat ću
13 dijelove tog dokumenta onda.

14 P: [na B/H/S-u] Gospodine Ristivojeviću, možemo li samo da pogledamo
15 član 1?

16 O: Da.

17 P: Ovaj..., pošto nažalost nemamo prevod ovoga, možete li pročitati kako
18 glasi član 1, samo polako da bi to pravilno ušlo u zapisnik.

19 O: "Vojno tužilaštvo goni učinioce krivičnih dela koja su u nadležnosti
20 vojnih sudova, preduzima određene mere za zaštitu interesa zajednice i ulaže
21 pravna sredstva radi zaštite ustavnosti i zakonitosti na način propisan ovim
22 zakonom ili drugim zakonom."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. Znači, kažete da /nerazumljivo/ ovaj član 1 koji smo upravo
2 imali prilike da pročitamo, on reguliše praktično delatnost vojnog tužilaštva.

3 O: Da, nadležnost u načelu. Nadležnost vojnog tužilaštva.

4 P: I ono što bih samo u vezi s ovim zakonom, još jedan njegov član za
5 kojeg ste Vi smatrali da je relevantan u Vašem nalazu. To je član 7 koji se
6 nalazi na istoj strani. Znači tu imamo II, "Nadležnost i ovlašćenja". Možete li
7 nam radi zapisnika pročitati član 7?

8 O: "Pravo i dužnost vojnog tužilaštva je da goni činioce krivičnih dela
9 iz nadležnosti vojnih sudova za koje se goni po službenoj dužnosti i da u vezi s
10 tim: pod 1, preuzima potrebne mere u vezi sa otkrivanjem krivičnih dela i
11 pronalaženjem njihovih učinilaca i radi usmeravanja prethodnog krivičnog
12 postupka; pod 2, zahteva sprovođenje istrage; pod 3, podiže i zastupa optužnicu,
13 odnosno optužni predlog pred nadležnim vojnim sudom; i pod 4, izjavljuje žalbu
14 protiv sudskih odluka i ulaže vanredna pravna sredstva protiv pravosnažnih
15 sudskih odluka."

16 "Vojni tužilac"... to je novi stav, drugi stav, "Vojni tužilac vrši i
17 druga prava i dužnosti koji su mu stavljeni u delokrug zakona."

18 P: Hvala Vam najlepše. I tu se radi o para... I ono što sam sad hteo u
19 vezi sa ovim da Vas pitam, to jeste da li ovaj član 7 dalje detaljnije možda
20 razrađuje nadležnosti i ovlašćenja koje vojno tužilaštvo ima?

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da. On razrađuje praktično 1. član.

2 P: U redu. I sada bih hteo da pređemo na sledeći propis, a radi se
3 praktično o istom tom broju dokumenta P420 koji sad imate pred sobom, a on
4 sadrži Zakon o vojnim sudovima od 30. decembra 1993. godine.

5 I radi lakšeg praćenja radi se o paragrafima 3.11 do 3.14 Vaše
6 ekspertize.

7 G. LAZAREVIĆ: Strane u *e-court*u su 4 na B/H/S-u i strana 1 na engleskom
8 jeziku. I pogledajmo prvo član 1 ovog propisa.

9 P: Možete li mi sada reći shodno članu 1 ovog propisa, kako su
10 definisani vojni sudovi?

11 O: Vojni sudovi su definisani kao redovni sudovi za krivična dela vojnih
12 lica i drugih lica kada je to posebno određeno ovim zakonom.

13 P: U redu. Pređimo sada na član 8 ovog zakona. Možete li mi reći šta on
14 definiše?

15 O: On definiše tko su vojna lica i tu se poziva na Zakon o vojsci.

16 P: U redu. Sada bih da bi to potpuno razjasnili molio da pogledamo
17 dokument 4D372, to je kod Vas u tabulatoru broj 15, a radi se o Zakonu o vojsci
18 od 1. juna 1992. godine, član 3.

19 Možete li mi reći sad ovo shodno članu 3, Zakona o vojsci, pošto smo
20 imali prilike da vidimo da prethodni Zakon o vojnim sudovima upućuje na ovaj
21 zakon u poglavlju definicije vojnog lica, kako su definisana "vojna lica" shodno
22 članu 3, Zakona o vojsci?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Prema stavu 2. ovog člana, vojna lica su: vojnici, pitomci vojnih
2 škola, aktivna vojna lica i lica u rezervnom sastavu dok se nalaze na vojnoj
3 dužnosti u vojsci.

4 Sledeći stav precizno određuje i tko su aktivna vojna lica: oficiri,
5 podoficiri i vojnici po ugovoru.

6 P: U redu.

7 G. LAZAREVIĆ: Hteo bih sad ponovo da se vratimo na Zakon o vojnim
8 sudovima, znači ponovo na Vaš tabulator 14 i na dokaz P420, stranu 2 na B/H/S-u,
9 također stranu 2 na engleskom i da pogledamo član 13 ovog zakona.

10 P: U redu. Sad mislim da imamo oba ova propisa u *e-court*u. Možete li mi
11 reći šta predviđa član 13 ovog zakona i da nam date Vaše objašnjenje odnosno
12 tumačenje ovog?

13 O: On predstavlja jedan od izuzetaka koji član 1. koji govori o
14 nadležnosti vojnih sudova uvodi. Kada kaže i "određena krivična dela drugih
15 lica" može da sudi vojni sud, a ne samo vojnih. Ako član 13 kaže da u slučaju da
16 su druga lica, naziva ih "civilnim" ovde, saizvršiocima ili saučesnicima sa vojnim
17 licem, tada je za sve njih nadležan vojni sud.

18 P: U redu. I Vi ste u Vašem izveštaju također ukazali na članove 9 i 11
19 koji definišu samoorganizaciju i personalnu nadležnost vojnih sudova i ja se na
20 tom delu ne bi zadržao, ali ono što bih hteo to je da pogledamo član 10 ovog
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 propisa, i to njegov poslednji stav.

2 O: Da.

3 P: Možete li mi reći, šta definiše član 10 poslednji stav?

4 G. LAZAREVIĆ: To se na B/H/S-u nalazi na 5. strani, engleski je strana 2
5 u sistemu *e-courta*.

6 SVJEDOK: Ovaj stav člana 10. definiše nadležnost vojnih sudova da sude
7 za sva krivična dela ratnih zarobljenika kao i nadležnost vojnih sudova za
8 utvrđivanje statusa ratnih zarobljenika.

9 G. LAZAREVIĆ:

10 P: U redu. I poslednje što bih hteo da Vas pitam u vezi sa ovim propisom
11 je član 56. To se nalazi na strani 9 u sistemu *e-courta* na B/H/S-u, a na strani
12 8 u engleskoj verziji. I ako možete sad da nam kažete, posebno su za nas,
13 odnosno za ovaj predmet interesantni stavovi 3 i 4 člana 56. Na koji način član
14 56 definiše subjekte koji imaju ovlašćenja shodno Zakonu o krivičnom postupku?

15 O: Zakon o krivičnom postupku važi i pred vojnim sudovima prema 1. stavu
16 ovog člana, odnosno primenjuje se pred vojnim sudovima. Prema 2. stavu ovog
17 člana, uređuje se pitanje pojedinih ovlašćenja koje Zakon o krivičnom postupku
18 pred redovnim sudovima poverava pojedinim procesnim subjektima.

19 Pa tako prema 2. stavu ovog člana, one poslove je ovlašćenja koje u
20 postupku pred redovnim sudovima ima Ministarstvo unutrašnjih poslova, u postupku
21 pred vojnim sudovima imaju organi bezbednosti i vojna policija. Poslove i
22 ovlašćenja javnih tužilaca u postupku pred redovnim sudovima, u postupku pred
23 vojnim sudovima, imaju vojni tužioci.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I recite mi da li organi Ministarstva unutrašnjih poslova imaju bilo
2 kakva ovlašćenja u postupku pred vojnim sudom?

3 O: Nemaju prema stavu 2., mislim da sam to rekao malopre.

4 P: U redu. I što se samog sadržaja tih ovlašćenja tiče, ona su
5 detaljnije data u paragrafima 3, tačka 14 Vašeg nalaza. Nećemo se na njih
6 posebno osvrutati, bar ne u ovom trenutku, a radi se o ovlašćenjima u vezi sa
7 Zakonom o krivičnom postupku. Samo da skrenem pažnju na dokaze koji su, odnosno
8 na dokumente koji su korišćeni u Vašoj ekspertizi. Radi se o 4D381 i 4D212 i ne
9 bih dalje da se zadržavamo konkretno sad na svim tim ovlašćenjima.

10 I hteo bih sad da Vas pitam jednu stvar. Vi ste na zahtev Odbrane imali
11 prilike da pogledate optužnicu.

12 O: Da.

13 P: I govorimo o paragrafima 3, tačka 24 Vašeg nalaza. I prema optužnici
14 konkretno za krivični događaj vezano za skladište u Kravici, radi se o tome da
15 optužnica navodi da su neposredni izvršiocu toga pripadnici specijalne brigade
16 policije, jedan pripadnik Bratunačke brigade, jedan civil, tako stoji stanje u
17 optužnici. Kažite mi, koji bi sud bio isključivo nadležan u takvoj situaciji za
18 vođenje krivičnog postupka?

19 O: Na ovu situaciju se primenjuje izuzetak iz člana 13. Zakona o vojnim
20 sudovima obzirom da u grupi ljudi koji se navode kao neposredni izvršiocu ovog
21 krivičnog dela ima i vojnih lica, odnosno, jedno vojno lice.

22 P: I kažite mi, dakle, sud koji bi bio nadležan je?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Sud koji bi bio nadležan je svakako Vojni sud, a tužilaštvo bi
2 svakako, jasno, bilo vojno tužilaštvo.

3 P: U redu. Sad malo možda ako možemo bliže da definišemo, koji bi
4 teritorijalno bio nadležan vojni sud u toj situaciji?

5 O: U ovoj situaciji bi trebalo da bude nadležan Vojni sud u Bijeljini. I
6 pri čemu moram da uvedem znači jednu rezervu. Prema članu 9, Zakona o vojnim
7 sudovima, teritorijalnu nadležnost vojnih sudova određuje predsjednik Republike
8 na predlog ministra odbrane. Ja ovaj akt nisam dobio u materijalima tako da
9 nisam uspeo precizno da utvrdim koja je teritorijalna nadležnost kojeg vojnog
10 suda. Zaključak u izveštaju sam izveo na osnovu teritorije, odnosno prostornog
11 važenja optužnice. Najbliži vojni sud je Vojni sud u Bijeljini.

12 P: U svakom slučaju, da li bi organi ministarstva unutrašnjih poslova
13 imali bilo kakve ingerencije u predkrivičnom ili krivičnom postupku pred takvim
14 sudom?

15 O: Pred vojnim sudom, bez obzira kojim, da li u Bijeljini ili nekim
16 drugim, pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova u krivičnom postupku, znači,
17 ne bi imali nadležnost. Kako smo rekli, te nadležnosti u krivičnom postupku pred
18 vojnim sudom imaju organi bezbednosti i vojna policija.

19 P: U redu. I sada bih hteo da pređemo na jedan deo Vaše ekspertize...

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Lazarević, ako ste završili s
2 ovim pitanjem... Professore, da u Kravici nije sudjelovala vojska na primjer,
3 koji bi onda sud imao nadležnost? Da su te zločine počinili samo pripadnici
4 specijalne policije?

5 SVJEDOK: Prema tački 38 propisa o primeni pravila ratnog prava u
6 oružanim snagama SFRJ koje su važile...

7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Možemo li to vidjeti? Koja strana?

8 SVJEDOK: Samo momenat, da ih nađem ovde.

9 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] P409.

10 SVJEDOK: Samo da vidim da li piše broj dokaza, P409.

11 G. LAZAREVIĆ:

12 P: [na B/H/S-u] Da, to je kod Vas tabulator 30 u Vašem binderu.

13 O: Znači prvo član 37 koji govori samo o vojnim licima, pa kaže da su za
14 njih nadležni vojni sudovi. Zatim u članu 38 uvodi nadležnost vojnih sudova za
15 sve izvršioce - tako kaže. Ne pravi razliku između statusa lica. I kaže da će se
16 postupak voditi po odredbama Zakona o krivičnom postupku, Zakona o vojnom
17 tužilaštvu, Zakona o vojnim sudovima i Zakona o vojnim sudovima za vreme
18 neposredne ratne opasnosti i ratnog stanja.

19 U samom Zakonu o vojnim sudovima, znači, nema izričito određene
20 nadležnosti vojnih sudova za lica koja nisu vojna, već se ta nadležnost određuje

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ovde u članu 38 ovih propisa.

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Nisam siguran, profesore Ristivojeviću,
3 da ste shvatili moje pitanje. I ne mislim da je ovdje P409 relevantni dokument.
4 Moje pitanje je glasilo: koji bi sud, vojni ili civilni, imao nadležnost da su
5 te zločine počinili samo policajci, specijalni policajci? Bez obzira da li su
6 pretpodčinjeni ili ne.

7 SVJEDOK: Ne, ne. Ne govorim da li su podčinjeni ili ne. Znači ova
8 pravila su pisana 1988. /u engleskom transkriptu: "1978."/ za pripadnike
9 oružanih snaga.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da pojednostavnimo stvari. Govorili ste
11 o primjeru Kravice. U optužnici stoji da je bilo pripadnika vojske koji su u
12 tome sudjelovali i Vi ste onda rekli da bi za to vojni sud imao nadležnost. Ali,
13 da nije bilo tih vojnika tamo, koji bi onda sud imao nadležnost?

14 SVJEDOK: Ponavljam, znači Zakon o vojnim sudovima izričito uvodi takvu
15 nadležnost. Kada su u pitanju samo lica koja nisu vojna moramo ići tumačenjem
16 akata da bismo izveli tu nadležnost. Ovi propisi važe za pripadnike oružanih
17 snaga, tačka 38. 1992. godine predsjednik Republike, Republike Srpske donosi
18 naredbu o primeni pravila ratnog prava za pripadnike policije kao i pripadnike
19 vojske. Uvodi iz, znači, u oružane snage Republike Srpske. Iz toga izvodim
20 zaključak da se za sve pripadnike oružanih snaga postoji nadležnost vojnih
21 sudova za povrede pravila ratnog prava.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ponavljjam, potrebno nam je tumačenje propisa da bismo došli do ovog
2 zaključka. Ne piše izričito ovo stoga što u vreme kada su ovi propisi 1988.
3 doneti policija nije bila pripadnik oružanih snaga, samo vojska i teritorijalna
4 odbrana. 1992. godine je predsjednik Republike Srpske izjednačio miliciju,
5 odnosno policiju, i pripadnike vojske u njihovom statusu, kao pripadnike
6 oružanih snaga.

7 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod]

8 P: Ja se izvinjavam, ima jedan mali problem sa zapisnikom. Tu se radi o
9 strani 14, redovi 5 i 6. Vi ste odgovorili o 1988., a ovde piše 1978. godina.

10 O: Da, momenat kad su izdati propisi o primeni pravila ratnog prava.

11 P: I govorili ste o pripadnicima oružanih snaga, je l' tako?

12 O: Da.

13 P: A ne samo o vojnim osobama, kako ovde piše, vojnim licima.

14 O: Da.

15 P: U redu. Ja mislim da smo raščistili sada ovo pitanje i hteo bih da
16 pređem na jedan nastavak praktično ovog /nerazumljivo/ i to paragrafe 325 do 327
17 Vaše ekspertize. To se nalazi na stranama 21 i 22 u B/H/S-u, u engleskom na
18 stranama 16 i tu se osvrćete na odluke o proglašenju neposredne ratne opasnosti
19 i ratnog stanja. Pominju se tu dokumenti 4D527, zatim P425 i 4D219. Ja bih hteo
20 samo prvo da pogledamo te 425.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazareviću, morate malo
22 sporije ponoviti brojeve.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] U redu. Ponovit ću. Dokumenti o kojima
2 smo imali prilike... koje ste Vi koristili u Vašem izveštaju su 4D527, P425 i
3 4D219, a radi se o paragrafima 3.25 do 3.27 Vaše ekspertize.

4 P: I hteo bih samo prvo da pogledamo 3.25 i 3.27. U redu. Sad je to tako
5 kako i treba da bude u zapisniku.

6 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Molio bih Vas samo da pogledamo prvo
7 P425 /nerazumljivo/ e-courta.

8 P: To je kod Vas tabulator 22. U Vašem. Radi se o odluci o proglašenju
9 ratnog stanja u opštini Srebrenica-Skelani od 14. jula 1995. godine. Dakle, ovaj
10 dokument je, da kažem, sam za sebe jasan, ali čisto da bi konstatovali vreme
11 kada je na teritoriju opštine Srebrenica-Skelani proglašeno ratno stanje, radi
12 se dakle o kom datumu, možete li mi reći?

13 O: 14. juli 1995. godine. I...

14 P: Samo ako mi možete reći ovde, u tački 6 ove odluke, šta ona reguliše
15 u pogledu stanja neposredne ratne opasnosti?

16 O: Stanje neposredne ratne opasnosti prestaje da važi donošenjem ove
17 odluke.

18 P: U redu. I sada bih hteo da pogledamo par dokumenata koji su, odnosno
19 koji prethode ovom dokumentu koji smo sad imali prilike da vidimo. Kod Vas je to
20 u tabulatoru broj 24, a radi se o dokumentu P10.

21 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ako možemo da ga dobijemo u sistemu
22 elektronske sudnice.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Radi se o odluci o imenovanju civilnog komesara za opštinu Srpska
2 Srebrenica od 11. jula 1995. godine i hteo bih da pogledamo tačku 4 ove odluke.
3 Da li ona daje određene ingerencije civilnom komesaru u pogledu, ovde piše, u
4 pogledu obezbeđenja tretmana ratnih zarobljenika?

5 O: Da. Prema tački 4. komesar treba da obezbedi da one koji su se borili
6 protiv vojske Republike Srpske, da ti, takvi ljudi, imaju tretman kao ratni
7 zarobljenici.

8 P: I recite mi sada, kada pogledamo sledeću tačku ove odluke, to je
9 tačka 5 koja glasi da odluke civilnog komesara obavezuju sve civilne organe
10 vlasti u opštini Srpska Srebrenica. Da li to, prvo pitanje naravno, za koga su
11 obavezujuće odluke civilnog komesara shodno ovoj odluci?

12 O: Ja je razumem tako da su civilni organi vlasti, znači administracija
13 državna i slično, obavezni odlukama civilnog komesara.

14 P: U redu. I čisto teritorijalno da vidimo o čemu se ovde radi. Dakle,
15 na koju se ovo teritoriju, na koju opštinu se odnosi?

16 O: U naslovu stoji da se odluka odnosi za teritoriju opštine Srpska
17 Srebrenica.

18 P: U redu. I dok smo još na ovoj temi, možemo li da pogledamo sledeći
19 dokument koji je kod Vas u *binderu* označen brojem 25, a radi se o dokumentu
20 4D379, to je odluka o imenovanju ratnog predsedništva opštine Srebrenica Skelani

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 od 14. jula 1995. godine. Ona je objavljena u Službenom glasniku u augustu 1995.
2 godine.

3 I kažite mi, u trenutku kada se formira ratno predsjedništvo opštine
4 Srebrenica, Skelani, da li se samim tim gase sve ingerencije civilnog poverenika
5 o kojima smo imali prilike malo pre da razgovaramo?

6 O: Da. Ja na taj način tumačim odnos ove dve odluke. Momentom izbora na
7 ovu novu funkciju prestaju prethodna ovlašćenja.

8 P: I mi naravno govorimo o teritoriji na kojoj je proglašeno ratno
9 stanje, kao što smo već imali prilike da vidimo na osnovu dokumenta P425, je li
10 tako?

11 O: U naslovu ove odluke govori se o teritoriji opštine Srebrenica-
12 Skelani.

13 P: U redu. I dok smo na temi proglašenja ratnog stanja, hteo bih da
14 pogledamo sledeći dokument, kod Vas je to u tabulatoru broj 26, a radi se o
15 dokumentu 4D525, radi se o Zakonu o primjenjivanju Zakona o vojnim sudovima i
16 vojnom tužilaštvu za vreme ratnog stanja. I tu možemo da vidimo član 2. Možete
17 li mi reći šta predviđa član 2 ovog zakona?

18 O: Član 2 ovog zakona predviđa da se za vreme ratnog stanja mogu
19 obrazovati takozvani vojni sudovi za posebne ratne situacije.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. Pogledajmo sada član 4, šta on predviđa? Pogledajmo prvo 1.
2 stav, to je na istoj strani, a zatim i 2. stav na sledećoj strani. Možete li nam
3 reći šta oni propisuju?

4 O: Oni propisuju da vojni tužilac i u postupku pred vojnim sudovima u
5 ratnom stanju ima ista ovlašćenja.

6 P: I recite nam samo, stav 2 ovog člana, šta on propisuje?

7 O: On propisuje slično prethodnom, da u postupku pred vojnim sudovima u
8 ratnom stanju organi bezbednosti i vojna policija i dalje imaju ista ovlašćenja.

9 P: U redu. Pređimo sada na član 8, stav 2 ovog zakona. Tko je shodno
10 ovom propisu ovlašćen da obrazuje, ovde se navodi vanredni vojni sud? Samo bih
11 Vas molio da nam razrešite dilemu, ovde se terminološki barata sa dva pojma:
12 vanredni vojni sud i vojni sud za posebne situacije. Možete li nam reći kakvo je
13 Vaše shvatanje, da li se radi o jednom te istom sudu, o čemu je ovde reč?

14 O: Ja mislim da je u pitanju jedan isti sud. Iz nekog razloga
15 zakonodavac je koristio dva naziva, ali moje mišljenje je da je u pitanju jedan
16 te isti sud koji je u svojoj suštini vanredni vojni sud - kako član i 8. njega
17 zove.

18 P: I recite mi samo, tko je nadležan za formiranje vanrednog vojnog
19 suda?

20 O: Prema ovom članu, on se osniva naredbom komandanta jedinice koja je
21 ranga puka, odnosno brigade uz suglasnost komandanta korpusa. Ili, taj sud može

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 osnovati i sâm komandant korpusa, odnosno Glavni štab vojske Republike Srpske.

2 P: Pređimo sada na član 10 ovog zakona i to paragraf 3 ovog člana 10. I
3 on predviđa mogućnost da ovakav sud sudi pripadniku Ministarstva unutrašnjih
4 poslova.

5 Kažite mi sada u čemu Vi vidite značaj ove odredbe?

6 O: Ona izričito govori o nadležnosti vanrednih vojnih sudova za
7 pripadnike Ministarstava unutrašnjih poslova i određuje da tada u sudsko veće
8 takvog vanrednog vojnog suda mora da uđe i jedan pripadnik komande te jedinice
9 MUP-a iz koje se sudi policajcu.

10 P: I samo da konstatujemo da je ova tema je obrađena u paragrafima 3.29
11 do 3.32 u Vašoj ekspertizi. I sada bih hteo da pogledamo jedan dokument koji je
12 u vezi sa vanrednim vojnim sudovima, radi se... kod Vas je to u tabulatoru 27, a
13 radi se o dokumentu 6D166, naređenje komandanta Glavnog štaba VRS od 30. jula
14 1995. godine. I hteo bih da pogledamo 3. stranu, tačku 17. To je na 4. strani u
15 engleskoj verziji.

16 Kažite mi sada, koji je značaj ove tačke 17, kako ste Vi to videli u
17 pogledu naređenja komandanta nadležnim starešinama u vezi sa formiranjem
18 vanrednih vojnih sudova?

19 O: Ova tačka 17 sama po sebi ne proizvodi neko pravno dejstvo već je
20 deklarativnog karaktera. I znači, samo na određeni način snaži tu obavezu koje
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 starešine koje mogu da obrazuju vanredne vojne sudove imaju.

2 P: I jedno pitanje u vezi sa vanrednim vojnim sudovima. Vi ste imali
3 prilike da analizirate dosta dokumenata. Da li ste našli negde podatak da je
4 neki vanredni vojni sud, bilo na nivou što kažete puka brigade, ili korpusa, ili
5 Glavnog štaba zaista i ustanovljen? Da li ste uspjeli da nađete neki dokument
6 koji bi to potvrdio?

7 O: U dokumentima koja sam pregledao - ne.

8 P: I samo bih hteo da pogledamo još jedan dokument koji je u vezi sa
9 ovom temom. To je kod Vas u tabulatoru broj 28, a radi se o dokumentu 4D357,
10 znači to je akt MUP-a Republike Srpske od 18. augusta 1995. godine.

11 I ono što bih hteo da pogledamo je 3. stav ovog akta koji počinje
12 rečima: "Polazeći od odredbe člana 2 Zakona o primeni Zakona o odbrani..."

13 Kažite mi, šta ovaj dokument govori u pogledu teme o kojoj smo upravo
14 razgovarali o mogućnosti da vanredni vojni sudovi sude pripadnicima Ministarstva
15 unutrašnjih poslova?

16 O: Ministar unutrašnjih poslova ovim aktom podseća sve pripadnike
17 ministarstva da su deo oružanih snaga. Podseća ih naročito na mogućnost
18 formiranja vanrednih vojnih sudova. Zašto? Zato što ti sudovi izriču samo jednu
19 kaznu, smrtnu kaznu, i ministar se oseća, pretpostavljam, obaveznim da posebno

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 naglasi pripadnicima ministarstva o nadležnosti ovih sudova i također o njihovom
2 pravu da u sudskom veću takvog suda barem jedan sudija, odnosno jedan sudija
3 bude iz komande jedinice odakle je policajac kome se sudi.

4 P: U redu. [simultani prevod] U prevodu se pominje ovaj sud kao vanredni
5 vojni sud ili preki sud, tako da budemo samo sigurni da govorimo o istom sudu.
6 Želim da to uđe u transkript.

7 [na B/H/S-u] U redu. I sada bih hteo da pređemo na sledeće poglavlje
8 Vaše ekspertize koje se odnosi na odgovornost pripadnika oružanih snaga za
9 povrede međunarodnog ratnog prava i postupanje prema ratnim zarobljenicima. Vi
10 ste nam već rekli da je Krivični zakon Republike Srpske predviđao sva krivična
11 dela protiv čovečnosti međunarodnog prava.

12 O: Da. U glavi 16.

13 P: Sledeći dokument koji bih hteo da pogledamo je dokument P28, kod Vas
14 je to u tabulatoru 29. Radi se o smernicama za određivanje kriterijuma krivičnog
15 gonjenja koje je sačinilo vojno tužilaštvo pri glavnom štabu VRS, ovde se navodi
16 u oktobru 1992. godine. Vi ste već imali prilike da analizirate ovaj akt i to je
17 navedeno u Vašoj ekspertizi.

18 Možete li mi reći kakav je njegov karakter, po Vašem mišljenju?

19 O: U pogledu njegove...njegovog pravnog karaktera rekao bih da on prvo
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ponavlja, a zatim i dodatno razrađuje već postojeće pravo. Znači, njegova prva
2 namena je onima koji će se baviti krivičnim gonjenjem pojasni koji su elementi
3 krivičnih dela za koja treba da gone. Svrha akta je, kako kaže u naslovu,
4 ujednačavanje politike krivičnog gonjenja, u naslovu i u uvodu samog akta.

5 P: Kažite mi, kome je pre svega namenjen ovaj akt? Kakav je Vaš
6 zaključak kada ste imali prilike da ga pogledate?

7 O: Ovaj akt je u prvom redu namenjen, kako to kaže uvod akta, vojnom
8 pravosuđu, a zatim i razrađuje, kaže - starešinama vojnih jedinica, vojnih
9 ustanova, vojnoj policiji, organima bezbednosti, vojnim tužilaštvima, vojnim
10 sudovima.

11 P: I sada bih hteo samo da pogledamo jedan deo ovog dokumenta, radi se o
12 strani 15 i 16. Znači, prvo sam kraj strane 15 i 16, a kod Vas u Vašem primerku
13 dokumenta, a radi se o strani 31 i 33 u *e-court*u i na engleskom radi se o
14 stranama 7 i 8. I možete li mi reći, evo sad ovde možemo da vidimo ovaj deo gde
15 počinje: "Sve komande jedinica dužne su...". Dakle, čija je obaveza sprovođenja
16 postupka za otkrivanje krivičnog dela protiv čovečnosti i međunarodnog prava
17 shodno ovoj smernici, znači govorimo sada o ovim navodima, na strani 15 i 16?

18 O: Prema ovim smernicama komande jedinica dužne su da rade na otkrivanju
19 slučajeva dela protiv čovečnosti i međunarodnog prava u njihovim zonama
20 odgovornosti.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: A kažite mi, tko se obaveštava o saznanjima o otkrivenim zločinima
2 shodno ovim smernicama?

3 O: O otkrivenom zločinu se prema ovim smernicama obaveštavaju organi
4 vojne policije, organi bezbednosti i vojni pravosudni organi.

5 P: U redu.

6 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ja se spremam da pređem na
7 drugu temu. Možda bismo mogli sada napraviti pauzu pa onda nastaviti.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak jer imamo problem.

9 [Sudije vijećaju]

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi bismo radije da Vi počnete sa drugim
11 temom i onda ćemo napraviti pauzu u 10.30h kao što je i zakazano.

12 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Dakle, uobičajena pauza. U redu.

13 P: [na B/H/S-u] U redu. Hteo bih sada znači da pređemo na sledeći
14 dokument. Dakle, radi se o propisima o primeni međunarodnog ratnog prava u
15 oružanim snagama SFRJ. To je kod Vas u tabulatoru broj 30, a radi se o dokazu
16 broj P409. I pogledajmo prvo... Hteo bih prvo da pogledamo glavu 2, tačku 21.

17 G. LAZAREVIĆ: To je na strani 16 na B/H/S-u, a u engleskoj se verziji
18 radi o strani 15.

19 P: I ova tačka nosi naslov "Odgovornost za postupke podčinjenih". Moje
20 pitanje u vezi tačke 21 je da li ona obavezuje starešinu jedinice Ministarstva
21 unutrašnjih poslova koja je u borbenim dejstvima pretpodčinjena jedinici VRS-a?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tačka 21 ovih propisa govori o vojnim starešinama kao osobama koje su
2 odgovorne za povrede pravila ratnog prava. Ukoliko bi se zadržali samo na
3 strogom jezičkom tumačenju, mogli bismo doći u situaciju koja se meni čini do
4 određene mere nelogičnom, a to je da samo vojne starešine držimo odgovornim za
5 postupke podčinjenih - kako to ova tačka 21 uređuje - a da postoje neke druge
6 vrste komandanata, na primjer policijskih, koji nemaju odgovornost za postupke
7 svojih podčinjenih. Time bi imali u ratnom pravu dva standarda. Čini mi se da
8 strogo jezičko tumačenje ovde nije odgovarajuće. Ono što bi trebalo da bude
9 kriterijum za tumačenje, po mom mišljenju, ove norme, jeste činjenica da li neki
10 komandant ima podčinjene, odnosno ljude kojima izdaje naređenja, ili ih nema.
11 Meni se čini da bi pravni način za tumačenje ove odredbe bio da ona obavezuje i
12 komandanta policijskih snaga u vezi sa postupcima njegovih podčinjenih. Meni se
13 to čini kao jedino logično tumačenje.

14 Čisto jezičkim tumačenjem bismo došli do, znači, nelogičnog rešenja. Još
15 jedan razlog zašto čisto jezičko tumačenje mislim da ne možemo da primenimo ovde
16 jeste činjenica da u vreme kada je 1988. donet, kada su doneti ovi propisi,
17 policija nije bila deo oružanih snaga, pa samim tim legislator nije ni

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 razmišljao o policijskom komandantu. Meni je teško da poverujem, znači, da bi
2 pravo tumačenje bilo čisto jezičko koje govori samo o vojnim starešinama.

3 P: I mi sad govorimo, naravno, o 1995. godini i Vi ste već rekli da su
4 ti propisi doneti 1988. godine...

5 O: Da.

6 P: ... a da su praktično Zakonom o narodnoj odbrani, odnosno Zakonom o
7 odbrani iz 1994. godine, 29. novembra, jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova
8 postale deo oružanih snaga Republike Srpske, zvanično.

9 O: Da. S tim da važenje pravila međunarodnog ratnog prava još i ranije,
10 1992. godine je predsjednik Republike Srpske svojim naređenjem proširio i na
11 pripadnike policije.

12 P: Tu se radi, naravno, o poštovanju odredbi međunarodnog ratnog prava,
13 je li tako?

14 O: Tako je. Tako je. Primeni, odnosno važenju, i na pripadnike policije.

15 P: U redu. I sada bih hteo da raščlanimo situaciju sa članom 21 na tri
16 dela. Kažite mi, govorimo znači o komandantu jedinice policije pretpodčinjene
17 jedinici, komandantu jedinice u čijoj zoni odgovornosti takva jedinica izvodi
18 borbena dejstva. Kakva je obaveza takvog komandanta kada sazna da njegov
19 podčinjeni priprema izvršenje krivičnog dela koje predstavlja povredu
20 međunarodnih pravila ratnog prava?

21 O: Moje mišljenje je da treba da preduzme mere da te povrede spreči.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Pogledajmo sada drugu situaciju. Kakva je obaveza komandanta jedinice
2 Ministarstva unutrašnjih poslova kada bi zatekao svog podčinjenog da vrši
3 povredu međunarodnog ratnog prava?

4 O: Tačka 21 ne govori izričito o trenutku vršenja krivičnih dela, ali
5 jedino logičko tumačenje koje proizilazi iz činjenice da, kako kaže tekst, vojni
6 starešina jeste dužan da spreči povrede pravila ratnog prava koje se pripremaju,
7 jedini logički zaključak koji iz toga proizilazi je da je također dužan da
8 spreči povrede ratnog pravila koje su u toku.

9 P: U redu. I sad samo još jedna situacija. Ako bi komandant takve
10 jedinice...; prvo da pitam da li bi komandant takve jedinice, mi sad govorimo o
11 jedinici Ministarstva unutrašnjih poslova pretpodčinjenoj vojnoj jedinici, bio
12 nadležan za pokretanje postupka, za sprovođenje istrage i svega ostalog. Da li
13 postoji takva nadležnost u ovoj situaciji?

14 O: Za pokretanje krivičnog postupka nema nadležnosti. Te nadležnosti su
15 uređene jasno Zakonom o vojnom sudu, kako smo već govorili.

16 P: A kakva bi bila obaveza starešine koji nije nadležan za pokretanje
17 postupka? Govorimo o istoj situaciji.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Posljednja rečenica u 1. stavu to jasno kaže da bi bio nadležan da
2 prekršioca prijavi nadležnom, "vojnom starešini".

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Koliko sam shvatio, želite da
4 sada napravimo pauzu.

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Pa, u svakom slučaju je vreme za pauzu.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Napraviti ćemo pauzu od 30 minuta.

7 ... Početak pauze u 10.29h

8 ... Sjednica nastavljena u 11.04h

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Lazarević.

10 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod]

11 P: Doktore Ristivojeviću, dok smo još uvek na članu, odnosno na
12 paragrafu 21, hteo bih da Vam postavim još par pitanja u vezi sa tim. Kažite mi,
13 tu ste već govorili o jezičkom tumačenju i o logičkom tumačenju, kažite mi,
14 generalno govoreći, kako ste starešina, odnosno komandant policijske jedinice
15 uklapa u definiciju i u propise regulisane pravilom, odnosno paragrafom 21?

16 O: Pa, po mom mišljenju, samom činjenicom da je komandant, drugim rečima
17 da ima neke ljude koji su mu podčinjeni, iz te činjenice bi trebala i da
18 proizilazi njegova obaveza u pogledu postupka tih podčinjenih. Ako su to njegovi
19 podčinjeni, ako može da im izdaje naređenja, onda je svakako tumačenje odredbe
20 tačke 21 po mom mišljenju, znači, trebalo da bude takvo da i komandant
21 policijske jedinice treba da preduzme mere da spreči postupke svojih podčinjenih

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 koje jesu povrede pravila ratnog prava.

2 P: A, kažite mi kakva je situacija, odnosno obaveze koji... takvog
3 komandanta u odnosu na one koji nisu podčinjeni? Da li on ima takve iste
4 obaveze?

5 O: Po mom mišljenju u odnosu na osobe koje mu nisu podčinjene, kojima ne
6 može da naređuje, takva obaveza ne bi postojala.

7 P: U redu.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Lazarević.

9 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Ja bih samo želio da moj kolega
10 razjasni, za potrebe zapisnika, da li je odgovor dat u vezi s posljednjim
11 pitanjem, odgovor koji se odnosi samo na ovu konkretnu odredbu iz ovog
12 konkretnog dokumenta, ili je to bilo općenitije pitanje?

13 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] To je bilo općenitije pitanje. Naravno,
14 moj kolega to može dalje razjasniti u unakrsnom ispitivanju ako želi.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro, nastavite.

16 G. LAZAREVIĆ:

17 P: I samo radi zapisnika, ova tematika je razrađena u paragrafima 4.7 do
18 4.9 Vašeg nalaza.

19 I sada bih hteo samo još da konstatujemo, mada ste Vi to već odgovorili,
20 tko je nadležan u toj situaciji za vođenje postupka u situaciju u kojoj
21 starešina ne može da vodi postupak, nema ta ovlašćenja? Ukoliko se radi,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 naravno, o povredi pravila međunarodnog ratnog prava.

2 O: Je li' možete, molim Vas, da ponovite pitanje. Nisam siguran da sam ga
3 razumeo.

4 P: Pogledajmo tačku 38 propisa. Vi ste već o tome govorili, samo da to
5 konstatujemo. Tko je nadležan za vođenje postupka shodno tački 38?

6 O: Za povrede pravila ratnog prava, vojni sudovi.

7 P: U redu. I dok smo još na ovim propisima, pogledajmo sada tačku 51. To
8 je strana 25 na B/H/S-u i također strana 25 na engleskom u sistemu *e-courta*.
9 Možete li mi reći shodno ovoj tački 51, kakve su dužnosti pripadnika oružanih
10 snaga kada zarobe pripadnika protivničkih oružanih snaga?

11 O: Prema tački 51, dužan je da mu poštedi život i da sa njim postupa
12 čovečno. Istovremeno, ova tačka stavlja pripadnika oružanih snaga i u obavezu da
13 zarobljenika onemogućiti da pobjegne i da preduzme sve da zarobljenik što pre bude
14 sproveden na sigurno mesto i predat za to određenom starešini.

15 P: A kažete mi sad, kakva je situacija i sa svakim drugim licem koje
16 bude zarobljeno u borbenoj zoni?

17 O: Prema tački 51, treba postupiti na isti način sa svakim drugim licem.

18 P: I kažete mi sad, shodno ovom, ovoj tački 51, u čijoj je nadležnosti
19 utvrđivanje identiteta i položaja zarobljenika?

20 O: Prema drugom stavu ove tačke, tu nadležnost imaju posebno određeni
21 vojni organi.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kažite mi sad, da li je to eksplicitno određeno koji su to nadležni
2 vojni organi?

3 O: Ne. U ovoj tački ne.

4 P: I sada bih hteo da pređemo na tačku 213 ovih propisa. Ona se nalazi
5 na strani 57 u verziji na B/H/S-u i strani 63, i ona... gore se nalazi naslov
6 "Početak zarobljavanja" i naslov same tačke 213 je "Zarobljavanje". I imate li
7 to sad pred sobom, tačku 213? Kažite mi, shodno ovoj tački, kakve su obaveze
8 starešina u vezi bezbednosti sopstvene jedinice kada vrši zarobljavanje
9 pripadnika neprijateljskih snaga?

10 O: Prema stavu 2. ove tačke, starešina preduzima sve mere
11 predostrožnosti radi bezbednosti jedinice.

12 P: Kažite mi kako ste Vi to razumeli? Šta znači "preduzima mere za
13 bezbednost sopstvene jedinice"?

14 O: Ova tačka ne razrađuje koje su to mere, već samo kaže "sve mere
15 predostrožnosti".

16 P: I da Vas pitam, ove odredbe tačke 213, da li su one primenjive i na
17 pripadnike jedinica MUP-a, odnosno na komandante jedinica MUP-a u situaciji u
18 kojoj su oni pretpodčinjeni nadležnoj vojnoj jedinici u čijoj zoni odgovornosti
19 izvršavaju dejstva?

20 O: Mislim da ova tačka obavezuje i takvog starešinu.

21 P: U redu. I pređimo sada na tačku 217 ovih pravila.

22 G. LAZAREVIĆ: Ona se nalazi na strani 58 u verziji na B/H/S-u i na
23 strani 64 u engleskoj verziji. Ono uređuje pitanje evakuacije ratnih
24 zarobljenika.

25

26

27

28

29

30

1 P: I kažete mi, shodno ovome, kada se vrši evakuacija ratnih
2 zarobljenika?

3 O: Prema ovoj tački odmah po zarobljavanju zarobljenici se, kako kaže
4 tačka, moraju evakuisati iz borbene zone.

5 P: A kažete mi, spiskovi ratnih zarobljenika, do kog trenutka ova tačka
6 propisuje da se oni moraju napraviti?

7 O: Prema 2. stavu, u toku evakuacije ili najkasnije do dolaska u logor
8 van zone opasnosti treba se učiniti spiskove evakuisanih ratnih zarobljenika.

9 P: U redu. I sada bih hteo da pogledamo sledeći dokument koji je u vezi
10 sa ovom tematikom. Samo da skrenem pažnju, dakle, cela ova tematika o kojoj sad
11 govorimo je pokrivena tačkama 4.11 do 4.21 Vašeg izveštaja.

12 I dokument je koji bi hteo da pogledamo...

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazareviću, prevodioci Vas
14 mole da ponovite broj polaganije.

15 Ako pogledate transkript, vidjet ćete gdje Vas više nisu mogli pratiti.

16 G. LAZAREVIĆ:

17 P: Dakle, ovo je pokriveno tačkama 4.11 do tačke 4.21 Vašeg izveštaja.

18 G. LAZAREVIĆ: I sada bih molio da pogledamo u sistemu elektronske
19 sudnice dokaz 4D184, a radi se o Uputstvu o postupanju sa ratnim zarobljenicima
20 od 13. juna /u engleskom transkriptu: "jula"/ 1992. godine objavljenom u
21 Službenom glasniku srpskog naroda u Bosni i Hercegovini.

22 P: To je kod Vas u tabulatoru broj 31. I, kažete mi, šta po Vašem
23 mišljenju predstavlja ovaj dokument?

24 O: Naređenje predsjednika Republike o primeni i poštovanju pravila
25
26
27
28
29
30

1 ratnog prava u oružanim snagama je između ostalog iz iste godine 1992. ministru
2 odbrane stavljalo u obavezu da propiše ovakvo uputstvo. I to je to uputstvo koje
3 je potpisao ministar odbrane, propisao juna 1992. godine. Znači, ispunio je
4 svoju obavezu.

5 P: Sada bih hteo prvo da pogledamo tačku 1 ovog uputstva. Šta ona
6 reguliše?

7 O: Ona reguliše da su u postupanju sa zarobljenim licima prava i
8 dužnosti iz ovog uputstva kako na pripadnicima vojske, tako na... i na
9 pripadnicima policije.

10 P: I pogledajmo sada tačku 4, stav 1, ovog uputstva. Tu se navodi da se
11 "zarobljena lica privode u prihvatne centre koje određuje starešina ranga
12 komandira čete i njemu ravnom i višem položaju, pre početka borbenih dejstava".

13 Kažite mi, obzirom na ovu odredbu, da li se ona odnosi na starešinu
14 jedinice MUP-a pretpodčinjenu vojnoj jedinici u čijoj zoni odgovornosti izvodi
15 borbena dejstva?

16 O: Moje mišljenje je da ovu odredbu treba tumačiti na taj način da
17 obavezuje starešinu ranga komandira čete ili njemu ravnog i višeg položaja u
18 vojsci, a ne u policiji zato što planiranje i pripremanje borbenih dejstava radi
19 vojska, a ne policija.

20 P: U redu. I hteo bih da sada prođemo kroz još par dokumenata koji su u
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vezi sa ratnim zarobljenicima. I to prvo dokument koji se kod Vas nalazi u
2 tabulatoru broj 32.

3 G. LAZAREVIĆ: Radi se o dokumentu P3035. Dokument Komande Drinskog
4 korpusa od 15. jula 1993. godine.

5 P: I ako možemo samo da pogledamo ovaj donji deo ovog dokumenta, to je
6 2. stav. Možete li nam reći sada, počinje rečima "U cilju jačanja odgovornosti".
7 Možete li nam reći, šta ovaj dokument, kakvo je Vaše tumačenje značaja ovog
8 dokumenta?

9 O: Čini mi se da ovaj 2. stav ovog dokumenta također jeste deklarativnog
10 karaktera, kao i neki drugi koje smo ranije videli, čija je svrha da ojačaju
11 svest o potrebi poštovanja ratnog prava. Također se ovim aktom nalaže jedinicama
12 da odrede lica unutar jedinica koje će se baviti izučavanjem odredbi ratnog
13 prava i upoznavati vojsku sa njima.

14 P: U redu. Odmah bi hteo da pogledamo i sledeći dokument koji je kod Vas
15 u tabulatoru pod brojem 33.

16 G. LAZAREVIĆ: Radi se o dokumentu P3034.

17 P: I dok sačekamo da se ovaj dokument pojavi u sistemu elektronske
18 sudnice, radi se o uputstvu Bratunačke brigade o postupanju sa ratnim
19 zarobljenicima od 17. jula 1993. godine. Očigledno dva dana nakon prethodnog
20 dokumenta koji smo imali prilike da vidimo. I, prvo bih hteo da pogledamo znači,
21 donji deo ovog dokumenta i tu možete videti reč, znači u poslednjem pasusu,
22 počinje rečima: "Zbog toga svakog zarobljenika treba što pre izolovati i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 skloniti na bezbedno mesto i obezbediti stražu, a potom što pre izvestiti
2 komandu brigade i tražiti da vojna policija preuzme zarobljenike”.

3 I hteo bih sad da pređemo na drugu stranu ovog dokumenta i 1. stav u
4 kome počinje: "Za vreme boravka zarobljenika u vojnoj policiji, u nadležnosti
5 organa bezbednosti obezbediti za iste humane uslove" i tako dalje.

6 Kažite mi sada kada smo videli ovaj dokument, u čijoj su nadležnosti
7 ratni zarobljenici, shodno ovom uputstvu Bratunačke brigade?

8 O: Ovo uputstvo je, prema 1. stavu, doneto u cilju realizacije
9 prethodnog uputstva Drinskog korpusa. O tome govori 1. stav. A prema njemu,
10 prema 1. stavu na 2. strani ovog uputstva, zarobljenici su, kako kaže, za vreme
11 boravka u vojnoj policiji u nadležnosti organa bezbednosti.

12 P: Hvala Vam lepo. Sledeći dokument je kod Vas u tabulatoru broj 34. To
13 je instrukcija uprave bezbednosti o hapšenju i sprovođenju ratnih zarobljenika
14 od 15. aprila.

15 G. LAZAREVIĆ: I radi se o dokumentu P196, ja bih hteo da pogledamo 2.
16 stranu ovog dokumenta, i to tačku 2.

17 P: I kažite mi, shodno ovom dokumentu, tko određuje mesto prikupljanja
18 zarobljenih pripadnika neprijateljske vojske?

19 O: Prema ovom aktu komande Drinskog korpusa, mesta iza linije fronta na
20 kojem će se prikupljati ratni zarobljenici, određuju komande jedinica od ranga
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bataljona pa na više.

2 P: Hvala. A tko obezbeđuje i sasluškava ratne zarobljenike?

3 O: Prema nastavku ove tačke, mesto na kojem se nalaze ratni zarobljenici
4 mora biti takvo da obezbedi sigurnost i ratnih zarobljenika, i lica iz organa
5 bezbednosti, i organa vojne policije koji vrše, kako kaže, saslušavanje i
6 obezbeđenje ratnih zarobljenika.

7 P: U redu. Sledeći dokument koji bi hteo da pogledamo je kod Vas u
8 tabulatoru broj 36 i radi se o dokazu P3025, "Zapoved za aktivna borbena dejstva
9 komande 1. Bratunačke brigade od 5. jula 1995. godine".

10 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] I ako možemo da pogledamo stranu 5 ovog
11 dokumenta.

12 P: Vidite da piše rejon prikupljanja ratnih zarobljenika i ratnog plena
13 je rejon Pribičevca. Da li je to u skladu sa ovim prethodnim dokumentom i
14 instrukcijom koju smo imali prilike da ranije vidimo?

15 O: Ja mislim da jeste. Prema ovom naređenju, kako ono kaže ovde, organi
16 bezbednosti i vojna policija određuju rejon prikupljanja i obezbeđenja ratnih
17 zarobljenika.

18 P: U redu. I sada, imajući u vidu zakonske odredbe koje smo imali
19 prilike da vidimo, kao i ova dokumenta, ima ih još koje ste Vi obradili u Vašem
20 ekspertskom nalazu. Možete li mi reći kakav je Vaš stav u vezi obaveza
21 pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova u pogledu ratnih zarobljenika?
22 Mislim konkretno sada na primer na pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova

23

24

25

26

27

28

29

30

1 koji učestvuju u borbenim dejstvima i pretpodčinjeni su vojnoj komandi u čijoj
2 zoni izvode ta borbena dejstva.

3 O: Sve pripadnike oružanih snaga obavezuje međunarodno ratno pravo u
4 smislu da imaju obavezu da kada nekog zarobe poštede njegov život, da postupaju
5 prema njemu humano, kada dođe do pitanja čuvanja ratnih zarobljenika njihovog
6 obezbeđenja i slično. Iz ovih dokumenata proizilazi da su ti poslovi povereni
7 organima bezbednosti i vojnoj policiji.

8 P: I Vi ste u vašoj ekspertizi izneli stav u vezi sa tim i dodatno ga
9 potkrepili većim brojem dokumenata. Ministarstvo unutrašnjih poslova i stanice
10 policije za kontrolu prelaska državne granice i oni su se odnosili na period
11 maj, august 1995. godine. Tu se radi o paragrafu 4.22 izveštaja, a dokumenta su
12 sadržana u fusnoti 37. Ja bih hteo samo... Fusnota 57, izvinjavam se.

13 I ja bih hteo da prođemo samo kroz tri karakteristična dokumenta. Prvi
14 koji bi hteo da pogledamo 4D435, kod Vas se nalazi u tabulatoru pod brojem 38.
15 Tu se radi o zapisniku o izvršenoj primopredaji lica i novca između stanice
16 milicije za kontrolu prelaska državne granice Ljubovija... izvinjavam se, broj
17 je 4D435, a datum dokumenta je 26. juli 1995. godine.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kod Vas je to, rekao sam, u tabulatoru 38. Je li imate taj dokument pred
2 sobom? I kažite nam, šta nam možete reći o ovom dokumentu? O kakvom se dokumentu
3 radi?

4 O: To je zapisnik o primopredaji lica i stvari između Ministarstva
5 unutrašnjih poslova Republike Srbije i istog Ministarstva Republike Srpske.
6 Konkretno, u pitanju su stanica milicije za kontrolu prelaska državne granice u
7 Ljuboviji i policijska stanica za kontrolu državne granice u Bratuncu.

8 P: Kažite mi da li se ovde radi o licima koja bi potencijalno mogla
9 imati status ratnih zarobljenika?

10 O: Pa, po svemu sudeći bi to mogla biti takva lica.

11 P: Sledeći dokument je kod Vas u tabulatoru broj 39, a radi se o
12 dokumentu 4D434. Kažite mi, tu se radi o službenoj zabilješci policijske stanice
13 za kontrolu prelaska državne granice sa istim datumom. I tu su ista lica i
14 pomenuta kao u prethodnom dokumentu.

15 Kažite mi kakva je veza između ovog i prethodnog dokumenta po Vašem
16 mišljenju?

17 O: Službena lica koja su potpisala prethodni zapisnik ispred policijske
18 stanice za kontrolu prelaska državne granice u Bratuncu sada su službenom
19 beleškom isti taj, znači zapisnik konstatovali, odnosno taj događaj su
20 konstatovali da su izvršili.

21 P: U redu. I pogledajmo sada treći dokument iz ovog seta. To je kod Vas
22 tabulator broj 40, a radi se o dokumentu 4D433, o potvrdi koju su potpisali, s

23
24
25
26
27
28
29
30

1 jedne strane službena lica iz stanice policije za kontrolu prelaska državne
2 granice u Bratuncu, a sa druge strane predstavnik Bratunačke brigade, Momir
3 Nikolić.

4 O: Da. U pitanju je znači potvrda kojom policijska stanica za kontrolu
5 prelaska državne granice potvrđuje da je predala stvari i lica Bratunačkoj
6 brigadi.

7 P: I prema i ovim ostalim dokumentima koje ste imali prilike da
8 analizirate, kakva je bila obaveza Ministarstva unutrašnjih poslova u pogledu
9 lica koja su potencijalno imala status ratnih zarobljenika?

10 O: Pa prema ovim dokumentima su takva lica predavala /?predavana/ Vojsci
11 Republike Srpske. Lica i stvari koja su pronađena kod njih.

12 P: U redu. I sada bih hteo da pređem na peto poglavlje Vašeg izveštaja,
13 a tu se radi o nadležnosti, postupku utvrđivanja disciplinske i krivične
14 odgovornosti za pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova u oružanim sukobima.

15 Hteo bih prvo da pogledamo, kod Vas je to u tabulatoru broj 41, a radi
16 se o dokumentu 4D136, Zakonu o unutrašnjim poslovima, konsolidovan tekst.

17 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Nemamo puni prevod tog teksta, ali
18 imamo relevantne paragrafe prevedene, i to imamo na papiru za Vijeće. U stvari,
19 već imamo tom.

20 P: [na B/H/S-u] Dakle, radi se o propisu koji je bio na snazi u julu
21 1995. godine. On je sadržavao već sve izmene koje su do tada bile u ovom zakonu.
22 I hteo bih da pogledamo članove 103 do 107. Znači, radi se o stranama 9 i 10 na

23
24
25
26
27
28
29
30

1 B/H/S-u, a u engleskoj verziji one će se videti, ja mislim, na prvoj strani.

2 Imate li sad to pred sobom, član 103? U redu. Možete li nam sad reći, tu
3 se ovaj, radi o odeljku zakona koji se bavi disciplinskom odgovornošću radnika
4 Ministarstva unutrašnjih poslova. Kažite mi sada, shodno članu 103, tko vrši,
5 odnosno tko je... u čijoj je nadležnosti sprovođenje disciplinskog postupka
6 prema radnicima Ministarstva unutrašnjih poslova?

7 O: Prema članu 103 zakona, postupak sprovodi ministar ili radnik kojeg
8 za to on ovlasti.

9 P: I kažete mi sada, da pogledamo sada i ovaj član 104. Na šta se on
10 odnosi, možete li nam samo reći?

11 O: U njemu su propisane povrede discipline za koje radnik može da
12 odgovara. Istina, to nisu jedine. U 1. stavu se kaže: "Pored povreda radnih
13 obaveza i dužnosti utvrđenih Zakonom o radnim odnosima u državnim organima i
14 sledeće povrede jesu povrede radnih dužnosti...", i onda ih nabroja 11.

15 P: U redu. I sada bih samo hteo da se vratimo na član 54 ovog zakona.
16 Ilustracije radi, da li je to jedini slučaj, odnosno jedini član ovog zakona
17 koji se bavi uopšte pitanjem krivičnog postupka?

18 O: Da. Prema članu 54...

19 P: Radi se, izvinite samo da bi to moglo da se stavi u sistemu *e-courta*
20 to je strana 6 na B/H/S-u u sistemu *e-courta*, a Vi imate pred sobom član 54, je
21 lit ako? Strana 6 u *e-court*u. U redu.

22 Vi ste imali prilike da pogledate ovaj zakon. Da je ovo jedini paragraf
23 ovog zakona, odnosno član ovog zakona koji se uopšte bavi pitanjem krivične
24 odgovornosti pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. U članu 54 se samo navodi da u slučaju da se pokrene krivični
2 postupak, pored ostalih postupaka, zbog upotrebe vatrenog oružja ili drugih
3 sredstava prinude da ministarstvo takvom radniku obezbeđuje odgovarajuću pravnu
4 pomoć.

5 P: U redu. I sada bih hteo da Vam postavim dva malo šira pitanja u vezi
6 sa krivičnom i disciplinskom odgovornošću. Možete li nam objasniti razliku
7 između disciplinske i krivične odgovornosti?

8 O: Razlika je u vrsti delikta za koji se odgovara, u prvom redu.
9 Krivična odgovornost sledi za vršenje krivičnih dela, a disciplinska sledi za
10 povrede radne discipline. U pitanju su znači dve potpuno različite vrste delikta
11 i dve potpuno različite vrste postupka u kojima se utvrđuje odgovornost.

12 Za krivična dela se mogu izreći kazne. Za kršenja radne discipline ne
13 mogu. Zbog toga je i postupak daleko blaži, ne važe pravila koja bi važila u
14 krivičnom postupku, on se ne sprovodi pred sudovima već pred... u samom
15 ministarstvu znači, u okviru organa izvršne vlasti. Ima još razlika, ali evo,
16 ovo su... nek' budu naj..., da kažem, ...važnije.

17 P: U redu. Mislim da je to dovoljno. I sada bih hteo da pređemo... ako
18 možemo da pogledamo tačku 5, tačka 6 Vaše ekspertize koja se odnosi na
19 prijavljivanje. Paragraf 5, tačka 6 ekspertize. I ona se odnosi... ja se

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izvinjavam, paragraf 5, tačka 6.

2 U redu. I ona se odnosi na pojam prijavljivanja izvršenja krivičnog
3 dela. I Vi ovu obavezu i pitanje definišete kako je već navedeno ovde u Vašem
4 izveštaju, šta se podrazumeva pod prijavljivanjem krivičnog dela. Hteo sam da
5 Vas pitam da li postoje situacije kada neprijavljanje krivičnog dela
6 predstavlja posebno krivično delo?

7 O: U krivičnom zakonodavstvu bivše SFRJ, ovo pitanje je bilo rešeno na
8 isti način. U pitanju je klasično krivično delo neprijavljanja krivičnog dela
9 koje se i dan danas, kada već imamo donete nove zakone po državama koje su
10 nastale na njenom prostoru, u svojim elementima u najvećoj meri ne razlikuje.
11 Znači, za građane ta obaveza postoji samo u pogledu najtežih krivičnih dela, a
12 za službena lica je ta obaveza nešto šira. Oni su prema zakonodavstvu bivše SFRJ
13 bili obavezni da prijave krivična dela zaprečena kaznom pet godina ili većom, za
14 koja saznaju u vršenju službene dužnosti i za koja se goni po službenoj
15 dužnosti. I građani su bili dužni da prijave samo najteža dela, ona za koja je
16 bila predviđena smrtna kazna.

17 P: A kažete mi, koje su forme kojima se može izvršiti prijavljivanje
18 krivičnog dela?

19 O: Zakonodavstvo nije govorilo ništa u pogledu forme u kojoj se vrši
20 prijavljivanje. Znači, bilo usmena bilo pismena forma bi bila dovoljna.

21 P: A samo još par pitanja za kraj. Kažite mi, kada se može smatrati da
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je izvršeno prijavljivanje krivičnog dela?

2 O: Prijavljivanje je izvršeno momentom kada bi ta prijava, bez obzira na
3 formu, bila dostavljena bilo nadležnom, bilo nenadležnom državnom organu.

4 P: I da li se to može primeniti u pogledu prijavljivanja, odnosno
5 momenta kada je izvršeno prijavljivanje i na starešinu jedinice Ministarstva
6 unutrašnjih poslova koji učestvuje u borbenim dejstvima i pretpodčinjeni su
7 komandi jedinice u čijoj zoni deluju?

8 O: Na sva službena lica se može primeniti odredba, na primer, člana 199
9 KZ bivše SFRJ koja je govorila o neprijavljivanju krivičnog dela, istina - samo
10 za službena lica, dok je odredba republičkog zakona, mislim na Zakon
11 Socijalističke Republike BiH u članu 185, mislim, govorila u prvom stavu o
12 građanima, a u drugom stavu o službenim licima.

13 Ovo su, ponavljam znači, bile tipske odredbe u krivičnom zakonima svih
14 republika i pokrajina, nalazile su se manje-više u istoj formi uz eventualno
15 neke jezičke ili stilske razlike. Elementi su bili isti.

16 G. LAZAREVIĆ: Hvala Vam, doktore Ristivojeviću. Ja nemam više pitanja za
17 Vas u glavnom ispitivanju.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Lazarević. Gospodine
19 Živanović.

20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

21 Unakrsno ispituje gospodin Živanović:

22 P: [na B/H/S-u] Dobar dan, doktore Ristivojeviću.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Dobar dan.

2 P: Ja se zovem Zoran Živanović, advokat sam i u ovom predmetu sam
3 branilac Vujadina Popovića. Ja ću Vas moliti, ja ću Vam postaviti neka pitanja
4 vezana za Vaš izveštaj i Vaše svedočenje tokom prekjučerašnjeg i današnjeg dana.

5 Pa ću početi o onome o čemu ste danas govorili. To je o Zakonu o vojnim
6 sudovima, tačnije o članu 56. Zakonu o vojnim sudovima. To je inače tužιοčev
7 dokaz P420, nalazi se na stranici 9 B/C/S verzije, a na stranici 8 engleske
8 verzije.

9 O: Da.

10 P: Ako sam Vas ja dobro razumeo, Vi ste rekli da su, da je ovom odredbom
11 zakona, da su sve nadležnosti koje je imao MUP po Zakonu o krivičnom postupku,
12 prenete na organe bezbednosti i vojne policije. Da li sam to dobro razumeo?

13 O: Postupke i ovlašćenja koje je po Zakonu o krivičnom postupku, poslove
14 i ovlašćenja, oprostite, koja po Zakonu o unutrašnji... o krivičnom postupku
15 imaju organi MUP-a vrše u postupku pred vojnim sudovima organi vojne policije i
16 organi bezbednosti. Da.

17 P: Recite mi, molim Vas, da li to kada kažete "pred vojnim sudovima
18 vrše", da li to mislite na predkrivični postupak ili mislite na sam postupak
19 pred samim sudovima?

20 O: Moje tumačenje je da sve poslove i ovlašćenja koje organi MUP-a prema
21 ZKP-u, Zakona o krivičnom postupku imaju, prelaze na organe bezbednosti i organe
22 vojne policije.

23 P: Ja bih Vam, ja bih Vas sada zamolio da pročitate, odnosno da
24 pročitate zajedno tu odredbu. Radi boljeg razumevanja preskočio bih tačku prvu i
25 drugu.

26 O: Dobro.

27

28

29

30

1 P: Dakle, govorimo o članu 56, stavu 2. i tački 3 koja bi glasila:
2 "Poslove i ovlašćenja određena Zakonom o krivičnom postupku u krivičnom postupku
3 pred vojnim sudom vrše..." i to. Sad idemo. Pod tačkom 3: "Poslove i ovlašćenja
4 organa MUP-a...unutrašnjih poslova, organi bezbednosti Vojske Republike Srpske i
5 vojne policije u okviru propisanog delokruga".

6 O: Da.

7 P: E sad bih Vas molio da mi kažete da li to znači da oni ove poslov...
8 Da oni vrše ovlašćenja koja inače pripadaju MUP-u samo u okviru svog delokruga
9 ili onako kako ste nam Vi rekli, odnosno kako sam Vas ja razumeo, da su sva
10 ovlašćenja preneti na organe bezbednosti o vojne policije?

11 O: U okviru svog delokruga koji je definisan pravilima službe jednog i
12 drugog organa, koji kada sam pregledao, načelno, pokriva ovlašćenja Ministarstva
13 unutrašnjih poslova u krivičnom postupku. Neke manje razlike jesam primetio, na
14 primer, pravilima službe vojne policije nisam video ovlašćenje vojne policije da
15 odredi takozvani policijski pritvor od 72 sata, ali ga vidim u pravilima službe
16 organa bezbednosti, na primer.

17 P: Samo radi boljeg razumevanja, izgleda da imamo jednu malu grešku u
18 transkriptu. To je na strani 44, red 24. Stoji "*roles of service*", ja mislim da
19 ste vi rekli da se radi o pravilima službe.

20 O: Mislim da se... sad ćemo evo pogledati, pravila službe, da. Pravila
21 službe, da, da.

22 P: Da li to znači da su organi unutrašnjih poslova i dalje zadržali
23 ovlašćenja koja su van delokruga organa bezbednosti vojne policije?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Mislim da bi mogli tako tumačiti.

2 P: Ja bih Vas sada zamolio da mi kažete, kako ste Vi utvrdili delokrug,
3 sad ću Vas pitati samo za organe bezbednosti, ostavit ćemo na trenutak vojnu
4 policiju. Kako ste utvrdili delokrug organa bezbednosti, znači, u okviru koga su
5 preneti ta ovlašćenja po navedenom zakonu?

6 O: Prema pravilu službe organa bezbednosti. Tako sam odredio delokrug.

7 P: Vi ste nam, čini mi se, i citirali jednu odredbu u okviru toga...

8 O: Da.

9 P: ... koja se odnosi na to da organi bezbednosti učestvuju u
10 predkrivičnom postupku. Ako se sećate ili ako možete da nam definišete taj
11 delokrug, možda bi to bilo zgodnije da ne čitamo celu odredbu?

12 O: Evo ga ovde.

13 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Možda bi nam uvaženi kolega mogao
14 pomoći. Ako se poziva na određene odredbe mislim da bi bilo fer prema nama
15 ostalima da bismo mogli to da pratimo, ako bi rekao na koju konkretnu odredbu se
16 poziva?

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Živanović.

18 G. ŽIVANOVIĆ: Ja se ne pozivam konkretno u ovom trenutku ni na jednu
19 odredbu, nego samo molim veštaka da mi odgovori ako može da ukratko kaže koja
20 je, koji je to delokrug organa bezbednosti?

21 SVJEDOK: /nerazumljivo/ tačku 7, pravila su...

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. ŽIVANOVIĆ:
2 P: Hvala. Je l' bismo sada mogli da pogledamo taj dokument? To je...
3 SUDIJA PROST: [simultani prevod] Gospodine Živanović, Vi ste rekli da
4 postavljate općenito pitanje, a svjedok onda odgovara konkretno pozivajući se na
5 točku 7 u pravilima. Pa bih sada željela ustanoviti o kojim to pravilima on
6 govori.
7 SVJEDOK: O Pravilima službe organa bezbednosti.
8 G. ŽIVANOVIĆ: Ja bih molio da pogledamo to pravilo, to je tužιοčev dokaz
9 P407. Mislim da se to nalazi na stranici 8 ili 7; ili 8 u B/C/S verziji, a u
10 engleskoj verziji je strana 8, ja mislim, ili 9.
11 P: Da li ste to mislili, na ovu odredbu...
12 O: Sedam. Ta...tačka...
13 P: ... u engleskoj verziji to je prethodna strana, u stvari počinje na
14 7. stranici pa se prenosi na 8. Ja bih Vas sada zamolio da mi pogledamo stranicu
15 istog ovog pravila, to je stranica 5 u B/C/S verziji, odnosno 6 u engleskoj
16 verziji.
17 G. ŽIVANOVIĆ: Ja se izvinjavam, sada ne vidim da li imamo... ovo je...
18 sad će izići ja mislim. U engleskoj verziji to je 6. stranica.
19 P: Složit ćete se da je ovo glava 1. "Pravila o radu organa
20 bezbednosti", ovaj, i da se ona odnosi na delokrug organa bezbednosti i da ona
21 definiše taj delokrug.
22 O: Nosi naslov "Delokrug i zadaci organa bezbednosti". Da.
23 P: Da, i prva stvar govori o delokrugu, je l' se slažete sa...?
24 O: Da. Slažem.
25 G. ŽIVANOVIĆ: Je l' možemo sada da pogledamo sledeću stranicu i u
26
27
28
29
30

1 engleskoj i u B/C/S verziji.

2 P: Evo, videt ćemo sada u B/C/S ver... pardon. Možemo li sada...

3 Videćemo da je pod tačkom 2 su definisani zadaci organa bezbednosti. Da li se Vi
4 sa mnom slažete da delokrug organa bezbednosti predstavlja jednu stvar, a zadaci
5 organa bezbednosti predstavljaju drugu stvar?

6 O: Ja ću se složiti s Vama da se ova dva pojma razlikuju u nazivu. Jedan
7 je zadaci, drugi delokrug. Međutim, tumačenjem da zadaci nisu delokrug, odnosno,
8 da zadaci strogo se odvajaju od delokruga ili delokrug od zadataka (...). Ja
9 nisam tog mišljenja, /?pozivam se/ za sam naslov u sadržaju ove glave koja
10 delokruge i zadatke stavlja jednu rečenicu. Sistemskim tumačenjem akta, odnosno,
11 njegovog sadržaja, ja dolazim do zaključka da takvo strogo razdvajanje, da
12 delokrug ne znači zadatke, da zadaci ne proizilaze iz delokruga, ne bih mogao da
13 prihvatim. Rekao bih da su u pitanju dva pojma različitog stepena opštosti od
14 kojih drugi, zadaci, je konkretniji i nalazi se pod ovim prvim koji je po mom
15 mišljenju većeg stepena opštosti.

16 P: Ja bih Vas sada zamolio, s obzirom na ovaj Vaš odgovor, da pogledamo
17 ponovo delokrug organa bezbednosti pa da vidimo u kojoj meri se razlikuje taj
18 delokrug od zadataka i koliko to predstavlja samo razradu opštih načela, a u
19 kojoj meri je to nešto drugo. Evo da pogledamo prethodnu stranu, znači, jednog i
20 drugog dokumenta.

21 Da li možemo da vidimo da u tački 1 su, na kraju krajeva možete i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pročitati ako Vam odgovara i na glas, ali da u delokrugu organa bezbednosti pod
2 jedan spadaju "poslovi državne bezbednosti radi otkrivanja i sprečavanja
3 delatnosti usmerenih na podrivanje ili rušenje ustavom SFRJ uređenog društvenog
4 uređenja, na ugrožavanje bezbednosti zemlje ako se takva delatnost vrši u
5 oružanim snagama ili prema oružanim snagama iz zemlje ili inostranstva, kao i
6 radi otkrivanja sprečavanja delatnosti usmerenih na povredu tajnosti planova i
7 priprema oružanih snaga za odbranu zemlje."

8 O: Da. Čitate tačku 1 delokruga, jesam li u pravu?

9 P: Jeste. Da.

10 O: Odlično. A sad bih Vas molio da uzmete tačku 6 pod B, zadataka i
11 pročitat ćete manje-više isto. Otkrivanje i sprečavanje neprijateljske
12 delatnosti pojedinaca, grupa, organizacija, a završava sa...

13 PREVODILAC: Molimo da čitate malo sporije zbog prijevoda.

14 SVJEDOK: Izvinjavam se.

15 O: Znači, ono što sam Vam prethodno rekao, sistemskim tumačenjem akta
16 sam došao do zaključka da zadaci predstavljaju razradu delokruga. U pitanju su
17 dva pojma, a različitog stepena opštosti. Zato su u sadržaju stavljeni, jer su
18 bliski, u isto poglavlje i jedan predstavlja razradu drugog. To je moje
19 mišljenje.

20 P: Kad ste već pomenuli ovu tačku 6, ja bih Vas molio da pogledate
21 rečenicu koja stoji odmah na početku te tačke 6.

22 G. ŽIVANOVIĆ: Molio bih da se vratimo ponovo napred jednu stranicu,
23 znači B/C/S stranica 6, a engleska stranica 7.

24 P: Tu stoji: "Organi bezbednosti su nosioci..." je l' tako?

25 O: Da.

26

27

28

29

30

1 P: A je l' možete da kažete, kako Vi shvatate to da su organi
2 bezbednosti nosioci pa su sada navedeni određeni njihovi zadaci, između kojih
3 ste citirali upravo ovaj o kome ste malo pre govorili?

4 O: Nosioc. Pa evo, jezičkim tumačenjem te reči, nosilac je onaj koji
5 nosi nešto. Pretpostavljam, znači, da nosi ove zadatke na sebi u obavezi ih ima.
6 Evo recimo, tako da jezičko tumačenje izvršimo.

7 P: Oprostite, da pređemo sad na sledeću stranu pa ćemo da pogledamo
8 tačku 7 o kojoj ste Vi govorili.

9 O: Da.

10 P: Pa da vidimo da l' možemo da napravimo neku razliku, odnosno, da li
11 je Vi znate, odnosno kako je Vi shvatate?

12 O: Tumačim, nek' bude tako.

13 P: Da, kako je Vi tumačite? Tačka 7, ja mislim da je to u engleskoj
14 verziji, to je na prethodnoj strani... Da. "Organi bezbednosti učestvuju". Znači
15 imam tačku 6, "Organi bezbednosti su nosioci", a pod 7 "Organi bezbednosti
16 učestvuju". Da li vidite u tome neku suštinsku razliku, odnosno, ako je vidite
17 je l' možete da nam kažete u čemu, kako je Vi shvatate?

18 O: Učestvuju znači "uzimaju učešće u", evo idemo čistim jezičkim
19 tumačenjem ovog glagola, znači uzimaju učešće u zadacima koji su navedeni ovde
20 dole, od (a) pa do (f).

21 P: A sad da Vas pitam nešto, ako bi se vratili na onaj delokrug organa
22 bezbednosti, da li možete nešto od ovih zadataka u kojima organi bezbednosti
23 učestvuju da nađete u okviru njihovog delokruga?

24 O: "Izričito otkrivaju, učestvuju u otkrivanju i sprečavanju težih dela
25 koja se odnose...", evo ga recimo "predlaganje i propisivanje mera bezbednosti i
26 samozaštite". Evo da nađemo samozaštitu ovde. "Subjekti samozaštite...", evo Vam

27

28

29

30

1 6 pod 3 iz tačke 2, "dužni su u okviru zakonskih obaveza...". Tačka 2 delokruga:
2 "U okviru svog delokruga, u okviru svojeg delokruga organi bezbednosti su dužni
3 da pruže stručnu pomoć subjektima samozaštite". A ovde 7 (b) kaže: "... u
4 predlaganju, propisivanju, organizovanju mera bezbednosti i samozaštite". Možete
5 znači, naći ekvivalente zadataka u delokruzima. U delokrugu. Ako bismo išli na
6 detaljno analiziranje, možda bismo mogli doći do više zaključaka.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ili ja ili Vi moramo skrenuti pažnju
8 svjedoka da sporije govori.

9 SVJEDOK: Izvinjavam se. Ja se izvinjavam.

10 G. ŽIVANOVIĆ:

11 P: Recite mi, Vi ste citirali sada ove odredbe iz... koje ste našli u
12 okviru delokruga i videli ste da oni tu pružaju nekakvu pomoć u samozaštiti i
13 tako dalje, ali videli ste tačku 1, koji je njihov delokrug rada. E sad, mene
14 interesuje nešto drugo, Vi ste nam dali jezičko tumačenje ovih...

15 O: Reči, "nosioci"...

16 P: ... jeste. Da li je Vama poznato da to ima i nekog vojnog značenja,
17 odnosno da postoji neki vojni značaj u terminologiji toj gde su organi
18 bezbednosti nosioci, a gde su učesnici, gde učestvuju?

19 O: Mislite da postoji neki vojni akt koji definiše značenje reči
20 "nosilac" i značenje reči "učestvuju". Jesam Vas dobro razumeo?

21 P: Da li Vi znate, da li je Vama poznato da ta dva termina imaju
22 određene posledice, vojne implikacije? Znači, ako je nekome propisano nešto da,
23 da je nosilac nekog posla, ili samo da učestvuje u nekom poslu, da to ima neke
24 bitne razlike.

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Između reči "nosilac" i "učestvuje"?
- 2 P: Jeste.
- 3 O: Ja mislim da između te dve reči može da bude razlike, ali molim Vas
4 da mi bliže, znači, definišete. Ako sam Vas ja razumeo, pitate me da li postoji
5 neki akt, pravni, vojni, koji definiše precizno značenje reči, termina,
6 "nosilac" i termina "učestvuje, učesnik". Jesam Vas dobro razumeo?
- 7 P: Ja nisam hteo da Vam definišem nikakve pravne akte, ako ih Vi...
- 8 O: Ako sam tako razumeo, ne znam.
- 9 P: Možete ih...ako ih ne znate, dobro. Neću da inzistiram.
- 10 O: Ne znam. Takav ne znam.
- 11 P: Nešto drugo samo da Vas pitam, da li je Vama poznato, da li sve ove
12 zadatke koje ste ovde videli u tački 7, da li te zadatke organi bezbednosti rade
13 po nečijem naređenju ili ih rade samostalno, po svojoj sopstvenoj inicijativi?
- 14 O: Da Vam kažem...
- 15 P: Ako Vam nije poznato, ta materija, recite, ja neću insistirati na
16 tome.
- 17 O: Ako mislite, znači, na neke odnose unutar vojske, znači, tko izdaje
18 kome, ne znam, naređenja ili, ne znam, da li ima nekih pravila vojnih koje
19 definišu ovo... Jesam Vas dobro razumeo?
- 20 P: Znae šta, mene interesuje kako ste Vi razumeli ovu odredbu, odnosno
21 kako se ona reflektovala u Vašem nalazu? A, mislim ja ne insistiram da sada
22 idemo po nekim propisima koji će to objašnjavati ili...
- 23 O: Da. Kako sam ga ja razumeo, tako sam stavio, znači, u moj nalaz.
- 24 P: Još nešto, da li Vi smatrate da bi oni koji su pisali ovaj Zakon o
25 vojnim sudovima, izostavili recimo iz ovog člana 56, dakle, da poslovi i
26 ovlašćenja organa unutrašnjih poslova vrše organi bezbednosti Vojske Republike
27 Srpske i vojne policije u okviru propisanog delokruga, da bi izostavili recimo
28 reč "zadatke" iako su oni odvojeni od delokruga po ovoj definiciji?
- 29
- 30

1 O: Razumem Vaše pitanje.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak.

3 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Da li bismo mogli biti sigurni da se
4 radi o članu 56 koji spominje moj kolega? Kojeg je to zakona ili pravilnika
5 član?

6 G. ŽIVANOVIĆ: Da. Propustio sam, ja se izvinjavam. Radi se o članu 56,
7 Zakona o vojnim sudovima. Radi se o stavu 2, tačka 3.

8 SVJEDOK: Da. Razumeo sam Vaše pitanje. Mislim da zakonodavac ovde u ovom
9 slučaju nije imao potrebe da pominje i jedan i drugi pojam iz razloga koji sam
10 već naveo, a to je da je moje mišljenje da su u pitanju dva termina različitog
11 stepena opštosti, od kojih se jedan sadrži u drugom, odnosno, drugi razrađuje
12 prethodni.

13 Odnosno, moje mišljenje je da reč "zadaci", kako ste pitali, znači nije
14 ispuštena sa bilo kakvom namerom da organi bezbednosti, odnosno organi vojne
15 policije nemaju zadatke koji su im pravilima službe propisani u krivičnom
16 postupku.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Haynes.

18 G. HAYNES: [simultani prevod] Možemo li dobiti broj po 65ter, jer mnogi
19 od tih propisa imaju dosta slične naslove, pa bi nam to onda uštedilo vrijeme da
20 tražimo istu stvar u nekoliko propisa.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I isto tako, ja bih ih zamolio da malo uspore.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, pravo je vrlo komplicirano. Zato
3 molim da malo usporite. A mislim da je ovo što je rekao gospodin Haynes vrlo
4 valjano. Vidimo tu broj po 65ter, ali kako bismo to mogli bolje slijediti tokom
5 samog svjedočenja, bilo bi bolje kada bi govorili brojeve po 65ter. To se
6 naravno odnosi na sve vas ovdje.

7 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Broj po 65ter je P420.

8 P: [na B/H/S-u] Gospodine Ristivojeviću, ja ću Vas... još ćemo se malo
9 zadržati na ovom Zakonu o vojnim sudovima. Ja ću Vas moliti da pogledamo jednu
10 drugu odredbu tog zakona, a to je član 65, pa me interesuje u svetlu Vašeg
11 izveštaja, Vašeg nalaza. Ja bih molio da pogledamo, to je stranica 10 u B/C/S
12 verziji, a stranica 9 i posle prelazi na stranicu 10 u engleskoj verziji.

13 Pročitali ste ovu odredbu?

14 O: Da.

15 P: Pa bih Vas molio da mi kažete, da li ovde vidite neku ulogu organa
16 bezbednosti u radnjama koje su stavljene u obavezu svakom pretpostavljenom
17 vojnom starešini?

18 O: Mislim da se ovde u članu 65, pretpostavljenom vojnom starešini
19 stavljaju u obavezu određene obaveze, da ih tako nazovemo, koje prirodno

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 prethode obavezi prijavljivanja krivičnog dela za koje sazna. Po mom mišljenju
2 one nalikuju, ali samo do neke mere, na obaveze iz krivičnog postupka. Ali u
3 ovom slučaju ne proizlaze strogo iz krivičnog postupka, nego bih rekao - iz
4 logike. Ako starešina, pretpostavljeni vojni starešina, ima dužnost da prijavi
5 neko krivično delo, prirodno je, normalno je da će pre toga da se obavesti da bi
6 imao šta da prijavi.

7 Neće pretpostavljeni vojni starešina uvek imati pred sobom čistu
8 situaciju, krivično delo i sve njegove elemente, pred sobom da ih jednostavno
9 uzme i preda vojnom tužiocu. Ja pretpostavljam, odnosno tumačim, pardon, da se
10 ovaj član 65 odnosi na recimo situaciju kada pretpostavljeni vojni starešina
11 sumnja, ne zna šta ima pred sobom. Ja mislim da je sastavni deo njegove obaveze
12 da prijavi neko krivično delo, da se informiše. Da se obavesti, kako od njega
13 traži ovaj član 65, pa zatim da ispuni svoju obavezu prijavljivanja. Ali ne
14 mislim da su ovo obaveze koje su strogo navedene u Zakonu o krivičnom postupku,
15 odnosno ne mislim da se po ovom članu 65 uvodi obaveza svakom pretpostavljenom
16 starešini da vodi istragu, u smislu Zakona o krivičnom postupku. Mislim da je ta
17 obaveza prethodnim članom 64., jasno stavljena istražnom sudiji vojnog suda.

18 P: Da, ja mislim da je to vrlo jasno, je l' ovde kaže samo da preduzme
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mere, ne da vodi istragu. To i nije predmet ovog člana.

2 Recite mi, molim Vas, a kakva je situacija, da li je ovaj zakon, da li
3 ste našli odredbu kojom ovaj zakon propisuje da je vojni starešina dužan da liši
4 slobode, baš po ovom Zakonu o vojnim sudovima, lice koje je zatečeno na
5 izvršenju krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti ako postoji
6 opasnost od begstva ili ako bi ono ugrožavalo živote ili druga važna dobra?

7 O: U članu 65 vidim mogućnost. Kaže član: "da preduzme mere da se
8 učinilac ne sakrije ili ne pobegne".

9 P: A možete /sic/ da pogledamo član 68?

10 O: Da.

11 P: Da li je tu to malo preciznije?

12 O: Određeno je preciznije. Preduzimanje mera iz člana 65 je određeno
13 preciznije.

14 P: Ja bih Vas sad zamolio da pogledamo drugi jedan dokument, to je Zakon
15 o primenjivanju Zakona o vojnim sudovima i Zakona o vojnom tužilaštvu za vreme
16 ratnog stanja. To je 4D525.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Upravo mi kažu da je vrijeme za pauzu.
18 Sada je ovo pauza za ručak, što znači da će trajati jedan sat. Nastavljamo u
19 13.30h. Hvala.

20 ... Pauza za ručak počela u 12.30h

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sjednica nastavljena u 13.35h.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vidim da je gospodin McCloskey na
3 nogama.

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedavajući. Dobar
5 dan. Dobar dan svima u sudnici. Nekoliko kratkih preliminarnih stvari o kojima
6 smo raspravljali gospodin Gosnell i ja. Tužilaštvo traži Vašu dozvolu da
7 odgovori na podnesak tima Borovčanin u vezi sa zapisnicima sa sastanaka SDS-a,
8 odnosno, zapisnikom od 18. novembra. I to je dio jednog u stvari većeg,
9 zajedničkog, odgovor na jedan veći zajednički podnesak na sličnu temu. Mi bismo
10 trebali da odgovorimo na taj podnesak o zapisniku SDS-a do ponedjeljka, a to je
11 18. novembar, i bilo bi nam korisno kada bismo mogli da odgovorimo na sve to
12 zajedno.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li imate prigovor, gospodine
14 Gosnell?

15 G. GOSNELL: [simultani prevod] Nemamo prigovora.

16 G. JOSSE: [simultani prevod] Mi bismo tražili za isti, upravo istu
17 dozvolu kada je riječ o Tužilaštvu, da odgovorimo u zajedničkom podnesku na
18 njihov odgovor od 18. novembra.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li se svi s tim slažu? U redu. Imate
20 dozvolu.

21 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Gosnell.

23 G. GOSNELL: [simultani prevod] Samo još jedno dodatno preliminarno
24 pitanje. Želimo da obavijestimo Vijeće da mi povlačimo dva svjedoka.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo da mogu da Vas slijedim. U redu.

26

27

28

29

30

1 Imamo Josipovića, Jovića... Jovića.

2 G. GOSNELL: [simultani prevod] Tako je, gospodine predsjedavajući.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, koji od njih?

4 G. GOSNELL: [simultani prevod] Mi smo raspravili sa Tužilaštvom kako da
5 se bavimo izvještajem gospodina Jovića i dozvolili smo da se pozabavimo tim
6 izvještajem tako da ne moramo da ga pozovemo kao svjedoka i mi se u stvari sada
7 time bavimo tako da mi povlačimo dva svjedoka. Profesor Ristivojević je naš
8 posljednji svjedok koji svjedoči *viva voce*.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Izvolite.

10 G. ŽIVANOVIĆ:

11 P: Gospodine Ristivojeviću, ja sam stao kod Zakona o primenjivanju
12 Zakona o vojnim sudovima i Zakona o vojnom tužilaštvu za vreme ratnog stanja. To
13 je dokaz 4D525.

14 G. ŽIVANOVIĆ: Ja bih molio da pogledamo 2. stranu. U stvari možemo i 1.
15 ali... Praktično, mene interesuje stav 2 ovog člana. Vi ste o njemu već govorili
16 i rekli ste da je, ako sam Vas ja dobro razumeo, a Vi me molim Vas ispravite ako
17 nisam u pravu... Član 2 bi bio potreban, to je na prethodnoj stranici ja mislim.
18 Još jedna... prethodna... Sad imamo na engleskom je tu. E, dobro je. Ne, to nije
19 odgovarajuće na srpskom. E, to je član 4, stav 2. nam treba. Samo u B/C/S
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 verziji molio bih sledeću stranu. E odlično.

2 P: Ako sam Vas ja dobro razumeo, Vi ste rekli da je ovom odredbom
3 također isključena nadležnost organa unutrašnjih poslova koja se tiče onih
4 ovlašćenja koja inače imaju po Zakonu o krivičnom postupku kada se radi o
5 krivičnim delima iz nadležnosti vojnih sudova.

6 O: Ovom odredbom, mislite Zakona o primenjivanju Zakona o vojnim
7 sudovima u ratnom stanju. Ja mislim da o tome nismo pričali. Govorili smo o
8 Zakonu o vojnim sudovima.

9 P: Ja imam, ja mislim da smo mi to pomenuli na strani 18 i 19.

10 O: Aha, znači ne iz našeg razgovora, govorite o...

11 P: Da, da... govorimo uopšte o Vašoj današnjoj izjavi.

12 O: Da, da. Moje mišljenje je da u članu ovog 4, ako govorite znači Vi o
13 njemu, proizilazi... Iz člana 4 prvog i drugog stava, znači, proizilazi da vojni
14 tužilac ima ovlašćenja koja po Zakonu o krivičnom postupku ima javni tužilac, a
15 opet organi bezbednosti i vojne policije sva ovlašćenja koja po zakonu za vreme
16 ratnog stanja imaju organi unutrašnjih poslova. Da, on u suštini, po mom
17 mišljenju, po mom tumačenju, ponavlja ono što govori i Zakon o vojnim sudovima.
18 Znači, uspostavlja relaciju u odnosu na Zakon o krivičnom postupku.

19 P: Sad, da bi bilo jasnije, je li možete da mi kažete da li to znači, po
20 Vašem shvatanju, da organi unutrašnjih poslova zadržavaju nadležnosti i da
21 organi bezbednosti i vojne policije samo dobijaju neke njihove nadležnosti.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne. Ne. Ono što sam Vam rekao. Znači, član 4 uspostavlja relaciju u
2 odnosu na Zakon o krivičnom postupku, pa kaže ono što javni tužilac ima po
3 zakonu, misli na Zakon o krivičnom postupku, ima vojni tužilac. A ovde, znači, u
4 drugom stavu, organi bezbednosti i vojne policije također. Znači, dobijaju ta
5 ovlašćenja. Šta hoće zakon da kaže? On ponavlja ono što već stoji, samo ponavlja
6 u situaciji ratnog stanja. Znači, Zakon o vojnim sudovima, onaj član 56. o kojem
7 smo govorili, govori o redovnim situacijama. A ovaj sad govori o ratnom stanju.
8 Po mom mišljenju.

9 P: Ako biste mogli samo sporije je l' /?jer/ vidim da postoji problem u
10 prevođenju.

11 O: Izvinjavam se, mogu da ponovim?

12 P: Da, ja bih Vas zamolio. Samo, ako možete sporije.

13 O: Znači, član 4 ovog zakona kaže da u postupku pred Vojnim sudovima u
14 ratnom stanju, pa prvi stav, one poslove koje bi obavljao javni tužilac po
15 Zakonu o krivičnom postupku, obavlja vojni tužilac, a one poslove koje bi
16 obavljali organi Ministarstva unutrašnjih poslova obavljaju organi bezbednosti i
17 organi vojne policije. Drugim rečima, ono što važi pred zakoni... vojnim
18 sudovima kada nije ratno stanje, po mom tumačenju važi pred vojnim sudovima i
19 kada jeste ratno stanje.

20 P: A ja bih Vas molio sada da pročitamo samo ovaj stav 2., da za sada
21 izostavimo vojnog tužioca. Koliko ja vidim, on kaže sledeće: "U krivičnom
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 postupku, za krivična dela iz nadležnosti vojnih sudova, organi bezbednosti
2 Vojske Republike Srpske i vojne policije imaju sva ovla..." Ne mogu da vidim.

3 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Sljedeću stranicu molim u verziji na
4 B/H/S-u. Hvala.

5 P: [na B/H/S-u] Ponovit ću. U krivičnom postupku, za krivična dela iz
6 nadležnosti vojnih sudova, organi bezbednosti Vojske Republike Srpske i vojne
7 policije imaju sva ovlašćenja koja po zakonu za vreme ratnog stanja imaju organi
8 unutrašnjih poslova.

9 O: Da.

10 P: Ja razumem da se ovom odredbom organima bezbednosti daju ona
11 ovlašćenja koja za vreme ratnog stanja imaju organi unutrašnjih poslova. Da li
12 sam ja u pravu?

13 O: Da. Da. A Zakonu o krivičnom postupku u ratnom stanju. Sećate se da
14 smo pričali da postoji Zakon o primeni Zakonu o krivičnom postupku u ratnom
15 stanju koji sužava neke rokove da bi ih ubrzao, oduzima pravo na određene pravne
16 lekove. Sećate se da smo to govorili. Znači, ovde zakonodavac govori o
17 ovlašćenjima organa unutrašnjih poslova pred redovnim sudovima u ratnom stanju.
18 Razumete? I pravi sada relaciju za krivične postupke za dela iz nadležnosti
19 vojnih sudova, znači vojne sudove u ratnom stanju, prelaze ovlašćenja organa
20 unutrašnjih poslova pred redovnim sudovima u ratnom stanju na vojnu policiju i
21 organe bezbednosti pred vojnim sudovima u ratnom stanju. Logički je dosledno, ja
22 ne vidim problem.

23 P: A da li se slažete sa mnom da organi unutrašnjih poslova imaju
24 određena ovlašćenja, ne samo po Zakonu o krivičnom postupku, nego recimo i po

25

26

27

28

29

30

1 Zakonu o unutrašnjim poslovima?

2 O: Mislim da je to u tački od 41 do... ili 42 do 52 Zakona o unutrašnjim
3 poslovima. Ono što želim da kažem: kada je ratno stanje, ne prestaju da rade
4 redovni sudovi. Razumete? Zato je odredba ovakva. Zato on govori o ovlašćenju
5 organa unutrašnjih poslova u vreme ratnog stanja, jer pretpostavlja da u ratnom
6 stanju i redovni sudovi rade i vojni sudovi rade. Ovim zakonom nije isključeno
7 postojanje redovnih sudova i njihov rad u ratnom stanju.

8 P: Da, ali ovo je, kako ja vidim, Zakon o primeni Zakona o vojnim
9 sudovima?

10 O: Jeste, ali ne postoji nikakav poseban krivični postupak za vojne
11 sudove, jer se primenjuje redovan postupak. I zato u članu 4 mora da napravi
12 relaciju zakonodavac u odnosu na taj zakon. Razumete? Ne postoji nikakav poseban
13 postupak pred vojnim sudovima, već jedan krivični postupak koji važi pred vojnim
14 sudovima, pa i ovom zakonu o vojnim sudovima u ratnom stanju, i u ratnom stanju.
15 To je moje tumačenje. Ja ne kažem da Vi nemate drugo i nemojte da me shvatite
16 pogrešno. Znači, ne uskraćujem nikome pravo da ima svoje... Ja ovo što tvrdim,
17 iza toga stojim.

18 P: Drugim rečima...

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim Vas usporite.

20 G. ŽIVANOVIĆ:

21 P: Drugim rečima, da li iz ove odredbe Vi zaključujete da su organi
22 bezbednosti dobili i ona ovlašćenja koja organi unutrašnjih poslova imaju i van
23 ratnog stanja?

24 O: Van ratnog stanja? Pa da Vam kažem... evo samo da razmislim malo,
25
26
27
28
29
30

1 dajte mi 5 sekundi. Mislim da organi unutrašnjih poslova imaju po Zakonu o
2 krivičnom postupku ovlašćenja van ratnog stanja. Ta ovlašćenja kada nije ratno
3 stanje dobijaju Zakonom o vojnim sudovima, organi policije i organi bezbednosti.
4 I sada ova odredba stava 2., člana 4. govori o istim sudovima, vojnim sudovima,
5 samo u ratnom stanju. Tako je i ja razumem.

6 A govori znači o Zakonu o krivičnom postupku, po mom mišljenju, u vreme
7 ratnog stanja. Taj zakon se malo razlikuje od zakona u krivičnom postupku. Male
8 su razlike.

9 P: Recite mi, a da li se ova ovlašćenja, kako ovde stoji, koja po zakonu
10 za vreme ratnog stanja imaju organi unutrašnjih poslova, odnose i na ona
11 ovlašćenja koja su propisana Zakonom o primeni Zakona o unutrašnjim poslova u
12 vreme ratnog stanja? O tom zakonu smo također govorili.

13 G. ŽIVANOVIĆ: To je 1D...ne, ne. To je 413, pardon.

14 SVJEDOK: Mislim da ta dva zakona ne govore o istim ovlašćenjima. O
15 Zakonu o primeni Zakona o unutrašnjim poslovima u ratnom stanju stavlja se,
16 znači, mogućnost da se jedinice policije koriste u borbenim dejstvima. Ovo je
17 krivični postupak, po meni su to dve...dve odvojene stvari.

18 Kad sam čitao Zakon o unutrašnjim poslovima u ratnom stanju, znači,
19 nisam primetio neka posebna ovlašćenja policije u krivičnom postupku u ratnom
20 stanju. Taj zakon govori samo o primeni, odnosno upotrebi jedinica policije u
21 borbenim zadacima, u borbenim dejstvima.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. ŽIVANOVIĆ:

2 P: Zapravo, možda bi bilo dobro da razjasnimo i ovaj pojam, kad kažemo
3 "u krivičnom postupku". Je li možete da objasnite, po našim zakonima i
4 propisima, šta to znači "u krivičnom postupku"? Odnosno, možete li da nam
5 objasnite kada to krivični postupak počinje, znači od kog trenutka se praktično
6 ova odredba primenjuje?

7 O: Od kog trenutka se ova odredba primenjuje?

8 P: Pa kaže se, u krivičnom postupku.

9 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se, ali može li moj kolega
10 biti malo konkretniji? U vezi sa konkretnom odredbom, odnosno članom o kojem
11 govori. Jer ja imam problem da slijedim ono na što se poziva moj kolega.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja sam siguran da će gospodin Živanović
13 to učiniti.

14 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je isti član, član 4, paragraf 2. To
15 je na istoj stranici.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je to dovoljno? Hvala.

17 SVJEDOK: Po meni, odnosi se na sva ovlašćenja koja u krivičnom postupku,
18 znači, imaju organi Ministarstva unutrašnjih poslova. Nema razlike, znači, da li
19 je u pitanju prethodni postupak od člana 148 pa nadalje, ili je u pitanju sam
20 krivični postupak. Znači, ja ne vidim da se bilo kakva razlika pravi. Ponavljam,
21 mogli bismo ići u detalje ovlašćenja organa unutrašnjih poslova i vojne policije
22 po njihovim pravilima službe i porediti ih sa Zakonom o krivičnom postupku da
23 utvrdimo tačno koje je koje ovlašćenje. Ja sam to radio samo ovlaš i primetio
24 sam, recimo, da organi vojne policije nemaju pravo, recimo, na onaj policijski
25 pritvor iz člana 196, onaj famozni od 72 sata. Ali, recimo, i jedni i drugi mogu

26

27

28

29

30

1 da lišavaju slobode lice koje je osumnjičeno da je izvršilo krivično delo i
2 slično. Znači, ja ne vidim da pravi razliku ovaj član 4. Po meni, znači, on sve
3 što po Zakonu o krivičnom postupku postoji, u krivičnom postupku pred vojnim
4 sudovima u ratnom stanju stavlja organima bezbednosti i vojnoj policiji. To je
5 moje tumačenje.

6 SEKRETAR: [simultani prevod] Molimo svjedoka da uspori.

7 SVJEDOK: Da, izvinjavam se.

8 G. ŽIVANOVIĆ:

9 P: Drugim rečima, Vi smatrate da se ova odredba ne odnosi samo na
10 krivični postupak, nego i na predkrivični?

11 O: Da.

12 P: Ja bih Vas molio sada da pogledamo ovaj zakon koji ste pomenuli.

13 G. ŽIVANOVIĆ: To je znači 413. To je 4D413, Zakon o primeni Zakona o
14 unutrašnjim poslovima za vreme ratnog stanja. Ja mislim da možemo... ja mislim
15 da je to na strani... ja se izvinjavam, neću moći da Vam kažem tačno... mislim
16 da je strana 6. To je strana 4 u e-court-u. [simultani prevod] Stranica 8.
17 [na B/H/S-u] Devet.

18 P: Gospodine Ristivojeviću, iz ovog člana 2 možemo li zaključiti da se
19 odredbe Zakona o unutrašnjim poslovima i odredbe drugih zakona i propisa iz
20 oblasti unutrašnjih poslova primenjuju i za vreme ratnog stanja ako ovim zakonom
21 nije drugačije određeno?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Ako biste pogledali član 5.

3 O: Da.

4 P: Tu postoje neke mere koje ministarstvo može preduzeti.

5 O: Da.

6 P: Recite mi sada molim Vas da li to predstavlja neka ovlašćenja koja bi
7 mogla da se primenjuju u prethodnom postupku?

8 O: Neke od ovih mera?

9 P: Da.

10 O: "Ograničenja zabrane kretanja, okupljanja, ograničenje javnih
11 skupova, zabrana prilaza određenom lokalitetu, uvođenje posebnog režima
12 saobraćaja za motorna vozila...", evo čitam ih. Samo momenat. Možda bi neke i
13 mogle...

14 P: Recimo da pogledamo tačku 10, zabrana kretanja licima, vojnim
15 obveznicima...

16 O: Da.

17 P: ... bez odgovarajuće potvrde vojne komande. Znači, to je jedna od
18 mera koju ministarstvo unutrašnjih poslova primenjuje. Da li to spada u ona
19 ovlašćenja o kojima smo malopre govorili koja organi unutrašnjih poslova imaju
20 za vreme ratnog stanja?

21 O: Pa ovo ovlašćenje za vreme ratnog stanja ima pripadnik Ministarstva
22 unutrašnjih poslova. Zabrana kretanja, zakon, ratno stanje. Da, to su propisana
23 ograničenja od određenih prava i sloboda koje ljudi imaju u ratnom stanju i koje
24 ministarstvo može da preduzme. Kako ja ovo shvatam.

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Ja ću sada preći na ovaj član o kome ste inače govorili, to je
2 onaj član 14. ovog istog...

3 O: Da.

4 P: ... zakona koji se odnosi na upotrebu jedinica policije u borbenim
5 dejstvima. Pre svega, ja sam hteo da Vas pitam da li Vi shvatate da ova odredba
6 člana 14 isključuje mogućnost da se jedinice policije upotrebljavaju samostalno.
7 Drugim rečima, da ne budu pretpodčinjene Vojsci Republike Srpske?

8 O: Po mom mišljenju, one jedinice policije koje se upotrebljavaju u
9 borbenim dejstvima mogu da se upotrebe samo kao pretpodčinjene jedinice Vojsci
10 Republike Srpske za obavljanje borbenih zadataka, tako kaže ovaj zakon, odnosno
11 borbenih dejstava, u članu 13.

12 P: Je li možete sada da mi kažete, molim Vas, kakav značaj Vi vidite u
13 stavu 2 ovog člana gde kaže da tim jedinicama neposredno komanduje određeni
14 komandant pripadnik MUP-a?

15 O: To znači da, po mom mišljenju, čini mi se da je i jezičko tumačenje
16 relativno jasno, neposredno komanduje, znači na njihovom čelu bi trebao da se
17 nađe komandant pripadnik policije, pripadnik MUP-a. Mislím da, ne vidim neku
18 potrebu, da kažem, za naročitim tumačenjem, mislim da je jezičko dovoljno jasno.
19 Neposredno komanduje. Znači, prvi, recimo 'ajde da tako kažemo, koji im
20 komanduje je njihov pripadnik Ministarstva unutrašnjih poslova.

21 P: A samo mi pojasnite, je li to shvatate da treba da komanduje ili da
22 mora biti komandant?

23 O: Mora. Mora.

24 P: A u nastavku stoji također da "za vreme dok su pretpodčinjene vojsci,
25
26
27
28
29
30

1 zadržavaju svoju formaciju".

2 O: Da.

3 P: "I ne mogu se rasparčavati i razdvajati".

4 O: Da.

5 P: Je li možete to da objasnite, kakvog to ima značaja, kakav značaj Vi
6 u tome vidite, u toj odredbi?

7 O: Pa, prema mišljenju to znači da se pripadnici određene policijske
8 jedinice ne mogu, znači, deliti pa pridodavati nekim drugim, na primer vojnim
9 jedinicama, već da se pripadnici policijske jedinice, kako ona dođe, tako moraju
10 u borbenom, znači dejstvu, odnosno borbenu zonu da se moraju upotrebljavati,
11 znači, i u toj inicijalnoj, nazovimo, formaciji. Ne znam sad vojne termine kako
12 bih upotrebio, ali ja tako razumem, znači, da ne može da se policijska jedinica
13 uzme i njeni pripadnici da se razdele, na primer, po vojnim jedinicama. Petorica
14 ovamo, trojica ovamo, deseterica onamo - već da mora da se koristi policijska
15 jedinica, znači, inicijalno kakva jeste.

16 P: U ovom stavu o kojem smo govorili takođe stoji da se to odnosi samo
17 za vreme dok su pretpodčinjeni Vojsci Republike Srpske. Recite mi, molim Vas, da
18 li po Vašem shvatanju je neophodno da se naredi koje je to vreme
19 pretpodčinjavanja jedinice MUP-a Vojsci Republike Srpske?

20 O: Mislite da li bi naredjenjem precizno da se vreme od - do definiše?
21 Tako mislite?

22 P: Pa vreme, ovde je rečeno vreme. Sad može verovatno na razne načine da
23 se to vreme defniše.

24 O: Da. Pa ja bih rekao po mom tumačenju, kako kaže član 13, znači, kaže
25 da ove jedinice učestvuju u borbenim dejstvima. Znači, po mom tumačenju one su
26 pretpodčinjene dok traje borbeno dejstvo. Znači dok rade onaj posao koji su
27 naredjenjem dobile da bude borbeno dejstvo. Ja mislim da kada više nemaju borbeno
28 djestvo, kada to njihovo, znači, borbeno dejstvo kako da kažem, ne znam vojničke
29 termine, okončano, završeno, ispunjeno - po mom tumačenju onda se one

30

1 vraćaju odande odakle su i došle, a gde inicijalno i pripadaju, Ministarstvu
2 unutrašnjih poslova.

3 Sad nemojte me, znači, za ove vojne termine držati, ne znam kako se u
4 vojnoj terminologiji kaže "kraj borbenih dejstava" ili "okončavanja" ili kako
5 već.

6 P: Ja ću Vas samo još jedan puta podsjetiti malo sporije da odgovarate,
7 jer mislim da nas teško prati transkript.

8 Zamolio bih sada da pogledamo ovu 3. stavku ovog člana koja kaže da
9 jedinice policije koje su pretpodčinjene Vojsci Republike Srpske u određenoj
10 zoni, upotrebljavaju se samo za borbeni zadatak koji je unapred određen od
11 strane vrhovnog komandanta ili ministra unutrašnjih poslova.

12 Da li Vi to razumete da ova odredba izričito nalaže da ograničenu
13 upotrebu tih jedinica, odnosno da se mogu koristiti samo u okviru unapred
14 definisanog borbenog zadatka?

15 P: Ja mislim da bi tako moglo da se protumači, da.

16 G. ŽIVANOVIĆ: Ja bih Vas molio sada da pogledamo ovaj dokaz 57. To je
17 tužiočev dokaz 57. To je naređenje od 10. jula 1995. godine.

18 P: Ako sam Vas ja razumeo dobro, Vi smatrate da je to naređenje kojim je
19 ova jedinica policije koja je označena u naređenju, pretpodčinjena Drinskom
20 korpusu, odnosno Vojsci Republike Srpske Drinskom korpusu?

21 O: Da.

22 P: Ja bih Vas sada zamolio da mi kažete da li Vi ovde u ovom naređenju
23 igde vidite reč da se pretpodčinjava bilo kome?

24 O: Da. Razumem šta pitate. Tu reč izričito "pretpodčinjava" kad pročitam
25
26
27
28
29
30

1 ovo naređenje, kao i Vi, tako i ja ne mogu da vidim. Da.

2 P: Recite mi, molim Vas, u tački 5 ovog naređenja stoji da je komandant
3 jedinice dužan po dolasku na odredište stupiti u vezu sa načelnikom štaba
4 korpusa, generalom Krstićem. Da li Vi tu rečenicu, taj deo naredbe, smatrate
5 naredbom za pretpodčinjavanje?

6 O: Da. Tako je tumačim.

7 P: Da li Vi u ovom naređenju vidite definisan borbeni zadatak ove
8 jedinice?

9 O: U zaglavlju naređenja.

10 P: To je borbeni zadatak?

11 O: Tako tumačim.

12 P: A isključujete mogućnost da je ta jedinica, kako ste rekli, mogla
13 uopće biti upotrebljavana kao samostalna jedinica, s obzirom da se radi o
14 borbenim dejstvima?

15 O: Hoćete ponoviti pitanje samo, isključujem mogućnost...

16 P: Da li isključujete mogućnost, ali mislim da ste već na to odgovorili,
17 pa da ne gubimo vreme, da se jedinica policije u borbenim dejstvima na drugi
18 način i može koristiti, nego samo tako što će biti pretpodčinjena...?

19 O: Pretpodčinjena i za borbeno dejstvo, tako tumači zakon, da.

20 P: Ja ću da Vam pokažem jednu naredbu, to je 1D1316 /u engleskom
21 transkriptu: "1D316"/. Ja nisam siguran da li je ona već u e-court-u, ali ako
22 nije, ja bih molio da se pokaže na /nerazumljivo/.

23 1D1316 /u engleskom transkriptu: "1D316"/.

24 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, možda bi trebalo razjasniti
25 transkript. Čini mi se da u pitanju i odgovoru ima nekih nejasnoća. Da li bi moj
26
27
28
29
30

1 kolega možda mogao ponovo proći kroz pitanje na strani 69, 11. redak, jer,
2 odgovor je glasio: "Da, tako ja shvaćam pravo, odnosno zakon", a u retku 15 do
3 17, način na koji je postavljeno to pitanje znači da bi odgovor mogao biti
4 zbunjujući.

5 G. ŽIVANOVIĆ:

6 P: Ja mogu ponovo da Vam postavim isto pitanje, ali ja mislim da ste ga
7 razumeli pa...

8 O: 'Ajte postavite ponovo, molim Vas.

9 P: Da li Vi isključujete mogućnost da se jedinica policije u borbenim
10 dejstvima upotrebi bez pretpodčinjavanja Vojsci Republike Srpske?

11 O: Prema Zakonu o unutrašnjim poslovima u ratnom stanju, za borbena
12 dejstva se samo dve vrste jedinica formiraju i upotrebljavaju se tako što su
13 pretpodčinjene vojnoj jedinici u čijoj zoni odgovornosti obavljaju borbeni
14 zadatak.

15 P: Hvala. Ja ću Vam dati jednu naredbu, ona je vrlo kratka, nije
16 prevedena, izgleda da nije u *e-court*u, pa ćete je videti na ekranu.

17 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Nemamo prijevoda.

18 Sađ sam čuo da je u *e-court*u, 1D316.

19 SEKRETAR: [simultani prevod] Pod tim brojem imamo neke transkripte.

20 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] 1D1316.

21 P: [na B/H/S-u] Ja mislim da ćete je videti na ekranu. Vidite, ovo je
22 naredba od 30. marta 1995. godine koja je upućena komandi specijalne brigade
23 policije. I tu se kaže da se prvi odred specijalne policije Jahorina uputi na
24
25
26
27
28
29
30

1 izvršenje borbenog zadatka na lokaciju Konjević Polja, borba protiv ubačenih
2 diverzantsko-terorističkih grupa. U stavu 2. stoji da štab policijskih snaga
3 Centra javne bezbednosti Zvornik rukovodi sa celokupnim snagama MUP-a u
4 izvršenju borbenog zadatka na pravcu Vlasenica-Zvonik radi sprečavanja
5 presecanja putne komunikacije...

6 O: Da.

7 P: Ponovit ću, radi sprečavanja presecanja putne komunikacije i mogućeg
8 prolaska muslimanskih jedinica iz Srebrenice. I u stavu 3 stoji, Centar za obuku
9 i dresuru službenih pasa će prvom odredbom specijalne policije Jahorina
10 pridodati dva vodiča i dva službena psa. Ja iz ovoga shvatam da je ova jedinica
11 policije upućena u borbena dejstva bez pretpodčinjavanja Vojski /sic/ Republike
12 Srpske. Da li Vi to na isti način razumete?

13 O: Evo, kazat ću Vam kako, ovaj... ja tumačim. Vidim da štab policijskih
14 snaga rukovodi snagama MUP-a u izvršenju borbenog zadatka. Iz naređenja se ne
15 vidi tko komanduje jedinicama. Naredbu su primili od ministra unutrašnjih
16 poslova. Ne vidim u ovom naređenju vojnu jedinicu koja im komanduje, odnosno
17 kojoj su pretpodčinjeni. Čitajući ovo naređenje, ja to ne vidim. Vidim samo tko
18 im rukovodi, ne vidim tko im komanduje. Znači, to ovde ne piše.

19 P: A recite mi, kako vi shvatate ovo: "rukovođenje celokupnim snagama
20 MUP-a u izvršenju borbenog zadatka"? Je li to može da se radi bez komandovanja?

21 O: Evo, sad ću Vam reći, znači... da... Znam da ova dva pojma jesu
22 odvojeni, ali ne iz stručnog znanja pošto nisam stručnjak za vojna pravila i
23 vojnu terminologiju, već znam koliko zna prosečni vojni obveznik koji je bio u
24 vojsci i slično. Ali, ne bih mogao znači da odgovorim na pitanje da li
25 rukovođenje podrazumeva i komandovanje ili ne, ili na primer obrnuto i slično.

26

27

28

29

30

1 Ali jeste činjenica da se ne vidi vojna jedinica kojoj je podčinjena ova
2 policijska jedinica koja se spominje u naređenju, pretpodčinjena.

3 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da bi bilo fer prema
4 svjedoku da mu se pokaže član 13 Zakona o sprovođenju Zakona o unutrašnjim
5 poslovima, 4D413 član 13, drugi odjeljak.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, hoćete li to učiniti? Vi,
7 gospodine Živanović?

8 SVJEDOK: Ne, ne... to stoji u članu 13. Rukovođenje. Rukovođenje stoji.

9 G. ŽIVANOVIĆ:

10 P: A sada mi recite, molim Vas, da li neka jedinica policije kada se
11 upućuje na bilo koji zadatak, ima svog komandanta?

12 O: Kada govorimo o jedinicama policije upućenima na borbeni zadatak,
13 imaju komandanta pripadnika MUP-a. Ne znam uopšte, znači, za sve /nerazumljivo/.
14 Govorimo, znači, o ovoj situaciji.

15 P: Hvala. Još ću nešto da Vas pitam. Molim Vas, mi smo imali prilike
16 ovde da vidimo, možda ste Vi videli ili niste - nema potrebe da to pokazujemo na
17 ekranima - ali mi smo videli da su sve jedinice koje su bile u okviru Drinskog
18 korpusa, znači koje su bile podređene Drinskom korpusu, svakodnevno slale
19 redovne borbene izveštaje, izveštavale pretpostavljenu komandu, znači Drinski
20 korpus, o onome šta se tog dana dešavalo u borbenim dejstvima.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Moje je pitanje, da li ste Vi ikada videli neki borbeni izvještaj
2 specijalne policijske brigade koja je upućena komandi Drinskog korpusa sa takvom
3 ili sličnom sadržinom?

4 O: Ne mogu...

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Prije nego što se odgovori, mislim da
6 to izlazi daleko van opsega njegovog ekspertskog izvještaja. Nadalje, kada je
7 riječ o borbenom izvještaju specijalne policije komandantu Drinskog korpusa,
8 nisam siguran da bi itko rekao da je bilo kakav izvještaj poslan Drinskom
9 korpusu iz brigade specijalne policije. Zato ovo pitanje nema osnova.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Dobro. Idemo redom. Da li želite
11 komentirati ili ćemo odmah prepustiti svjedoku da on to kaže pa će nam on reći
12 da li to spada u parametar njegove ekspertize ili ne?

13 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Svjedok je svjedočio o
14 pretpodčinjavanju brigade specijalne policije komandi Drinskog korpusa. I jedan
15 od akata pretpodčinjavanja je taj izvještaj. Ja bih sada samo htio dobiti
16 informacije o tome da li je ovaj svjedok ikada vidio takav izvještaj ili ne.

17 [Sudije vijećaju]

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa Vi znate jeste li takav izvještaj
19 vidjeli ili ne, pa Vas onda molim da nam odgovorite na to.

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: Ja takav izveštaj, znači, u dokumentima koje sam pregledao za
2 ekspertizu, ne sećam se da sam video.

3 G. ŽIVANOVIĆ:

4 P: A recite mi da li ste videli da je bilo ova jedinica ili neka druga
5 jedinica MUP-a tokom ove operacije - dakle u ovom vremenskom periodu koji je bio
6 predmet Vašeg veštačenja - podnosila kakve izveštaje Ministarstvu unutrašnjih
7 poslova ili štabu policijskih snaga ili tako nekom drugom?

8 O: Ne. Ne. Mislim da nisam ni takav izveštaj video. Ne.

9 P: Ja ću Vam pokazati sada još jedan dokaz.

10 G. ŽIVANOVIĆ: To je P62.

11 P: Ovo je, kao što vidite, jedan izveštaj koji je Centar javne
12 bezbednosti Zvornik 13. jula 1995. godine podneo MUP-u Republike Srpske i štabu
13 policijskih snaga u Bijeljini i možete videti, on tu izveštava o borbenim
14 dejstvima koja je imao toga dana. I ja bih Vas molio da obratite pažnju na 2.
15 stav...

16 O: Drugi stav. Da.

17 P: ... ovog dokumenta u kojem stoji: "Nemamo nikakvu saradnju ni pomoći
18 od strane Vojske Republike Srpske u blokadi i uništenju velikog broja
19 neprijateljskih vojnika tako da je moguće očekivati velike probleme dok se
20 akcija ne završi, jer MUP radi sam u ovoj akciji, a prostor i broj muslimanskih
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vojnika su veliki."

2 Recite mi sada, da li Vi iz ovoga stičete utisak da je ova jedinica MUP-
3 a koja je učestvovala 13. jula u tim akcijama, pretpodčinjena Vojsci Republike
4 Srpske?

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da.

7 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Da li bi moj kolega mogao biti malo
8 konkretniji, da znamo o kojoj jedinici MUP-a je riječ? To ne možemo da vidimo iz
9 ovog dokumenta.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Da, gospodine Živanović.

11 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] U drugom redu 1. paragrafa, kaže se 1.
12 četa PJP, Centra javne bezbjednosti Zvornik. Znači, 1. četa, PJP, CJB Zvornik.

13 SVJEDOK: Vaše je pitanje da li iz ovog izveštaja zaključujem da je ova
14 jedinica...

15 G. ŽIVANOVIĆ:

16 P: ...bila pretpodčinjena u ovim borbenim dejstvima Vojsci Republike
17 Srpske s obzirom na ovaj drugi stav u kome kažu da deluju, radi sâm /sic/ u ovoj
18 akciji, da nemaju nikakvu pomoć i saradnju.

19 O: Evo, ono što mogu da zaključim iz ovog izveštaja, ako sam razumeo
20 dobro to je izveštaj, to je da ova policijska jedinica koja se pominje u drugoj
21 rečenici borbeni zadatak obavlja sama. Ali dali je podčinjena ili nije

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 podčinjena, to se iz ovog naređenja ne može pročitati. Može se pročitati da trpe
2 gubitke, da rade sami, da nemaju pomoć, ali ne da li su podčinjeni ili nisu
3 podčinjeni. Možda su dobili borbeni zadatak sami da rade. Mislim, ja to ne mogu
4 da znam, ja samo ovde vidim izveštaj. Znači, ne mogu da odgovorim na Vaše
5 pitanje da li su pretpodčinjeni na osnovu izveštaja. Je l' tako, ovo je
6 izveštaj?

7 P: A da li se po Vašem shvatanju ovakvo pismo, ovakvo obraćanje, vrši
8 svom pretpostavljenom, jer su ovo vrlo realni problemi sa kojima se ta jedinica
9 suočila toga dana?

10 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ovo je van raspona izveštaja vještaka i
11 ekspertize ovog svjedoka.

12 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Povlačim ovo pitanje.

13 P: [na B/H/S-u] Ja ću Vas sada još samo jednu stvar pitati koja se tiče
14 zarobljenika. Vi ste imali prilike da čitate dosta propisa, i ovih vojnih i
15 civilnih, pa sam hteo da Vas pitam, s obzirom da vidim da ste čitali i pravila
16 službe organa bezbednosti i druge propise, da li možete da... Da li ste u
17 pravilu službe organa bezbednosti, u okviru njihovog delokruga ili zadataka,
18 našli neku odredbu koja im stavlja u zadatak postupanje sa ratnim

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zarobljenicima?

2 P: U pravilima službe organa bezbednosti takvu odredbu nisam našao.
3 Postoji jedna u pravilu službe vojne policije, ali u pravilu službe organa
4 bezbednosti nema.

5 P: Da li ste našli u nekoj drugoj zakonskoj odredbi koju ste imali
6 prilike da čitate u okviru priprema Vašeg izveštaja?

7 O: Pravo da Vam kažem, mislim da ni u jednom zakonu nisam siguran da se
8 pominje organ bezbednosti na nivou zakona. Možda Zakon o odbrani, nisam, možda
9 on ima reč "organ bezbednosti" u sebi, ali mislim da ne. Ne.

10 G. ŽIVANOVIĆ: Hvala Vam. Ja više nemam pitanja.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Živanović. Gospodine
12 Ostojić.

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući.

14 Unakrsno ispituje gospodin Ostojić:

15 P: Dobar dan, gospodine. Ja se zovem John Ostojić i zastupam Ljubišu
16 Bearu u ovom predmetu. Imam nekoliko pitanja za Vas. Nažalost, bojim se da
17 nećemo završiti danas. Hvala Vam za Vaše strpljenje.

18 Prvo želim da znam da li pravite razliku između "borbenih dejstava" ili
19 "zadataka" i "borbene operacije"?

20 O: Da li postoji razlika između pojma "borbeni zadatak" i "borbena
21 operacija"? Jesam li Vas dobro razumeo?

22 P: Ne. Ustvari, u Vašem izveštaju, ako pogledate dio 21, koristite izraz
23 i "borbeni zadatak" i "borbene aktivnosti" ili "borbeno dejstvo". Ne znam da li

24

25

26

27

28

29

30

1 pravite razliku između ta dva.

2 O: Ne pravim razliku. Znači, čitam član 12. On govori o borbenim
3 zadacima, a član 13. o borbenim dejstvima. Ja ne poznajem ovu vojnu, znači da
4 kažem, terminologiju i uopšte... Znači, ako ima neko posebno značenje i jedan i
5 drugi pojam u nekoj vojnoj terminologiji, kažem, to ne poznajem.

6 P: Vi niste vojni vještak, vojni ekspert, je li tako?

7 O: Ne mogu to... ne mogu tako nešto da kažem, ne, ne.

8 P: Pročitao sam Vašu biografiju, pomozite mi da shvatim kakvu ekspertizu
9 Vi imate? Da li Vi imate ekspertizu u zakonima ili propisima?

10 O: Da. Mislite, predmet moje ekspertize da li je bio pravni poredak? Da,
11 da, zakoni, pravilnici, propisi, priručnici, zatim pojedinačni pravni akti i
12 tako.

13 P: Ako pogledamo uvodni dio Vašeg izvještaja, na stranici 1 gdje
14 govorite kako ste raspravljali o pitanjima i odnosima između VRS-a i MUP-a, i
15 rekli ste da ste pročitali neka dokumenta, nemam spisak tih dokumenata, ali sam
16 pogledao Vaš izveštaj. Svi dokumenti koje ste pregledali, da li su to dokumenti
17 koji se pominju ili u fusnotama ili u samom izvještaju, ili je bilo i drugih
18 dokumenata koje ste pregledali?

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Mislite da li sam u izveštaju pomenuo neki dokument, a da ga nema u
2 fusnoti? Ja mislim da je to nemoguće, da svaki dokument koji sam pomenuo u
3 izveštaju da je u fusnoti.

4 P: Ne, pokušat ću ovako da Vas pitam. Da li je bilo nekih drugih
5 dokumenata koje ste pregledali, a koje niste uključili ili citirali u Vašem
6 izveštaju?

7 O: Da. Da. Recimo video sam onaj Zakon o prikupljanju podataka o ratnim
8 zločinima iz Republike Srpske, ali nisam ga smatrao, recimo, relevantnim za...za
9 predmet, znači, mog izveštaja. On recimo predviđa obavezu da se svi podaci o
10 ratnim zločinima predaju državnim organima. Međutim, već je ta obaveza pokrivena
11 Krivičnim zakonom koji kaže da onaj tko ne prijavi krivično delo odgovara.
12 Znači, nema potrebe unositi, da kažem, i eto to je primer.

13 Bilo je i dokumenata koje nisam uspeo da nađem. U jednom naređenju se
14 spominje pravilnik o radu resora državne bezbednosti koji nisam uspeo da nađem,
15 a spominje ga i Zakon o unutrašnjim poslovima. On kaže da predsjednik Republike
16 donosi pravilnik o radu resora državne bezbednosti, ali ja to nisam dobio, a i
17 sâm nisam uspeo da nađem.

18 P: U redu. Ako pogledamo uvodni dio Vašeg izvještaja, uz Vaš zadatak, Vi
19 govorite o pitanju odnosa između VRS-a i MUP-a i kao što sam već rekao, da li
20 ste Vi tražili ili dobili dokumenta od MUP-a u vezi sa junom ili julom 1995.
21 godine kako biste mogli vidjeti kakva je bila situacija, i primijenili te
22 činjenice na zakon, tako da bismo u suštini mogli time da se bavimo danas?

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Gospodine Lazarević.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Samo mala ispravka u transkriptu, na
2 stranici 79, red 11. Svjedok je rekao "kojim upravljaju organima državne
3 bezbjednosti", a ne mogu to da vidim u transkriptu.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Pozabavit ćemo se tim u
5 dogledno vrijeme.

6 Da li se još uvijek sjećate pitanja, svjedoče?

7 SVJEDOK: Ako možete ponovo, samo molim Vas kraće. Znači da li sam od
8 ministarstva... Možete li ponoviti?

9 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

10 P: Ponovit ću pitanje. Da li ste pogledali dokumenta iz izvora MUP-a iz
11 juna i jula 1995., kako biste to mogli primijeniti na Vašu primjenu prava,
12 zakona?

13 O: Od policije nisam ja ništa tražio. Dobio sam znači od tima Odbrane
14 podatke u smislu dokumenata koje treba da veštačim... Je l' me to pitate?

15 P: Nisam očekivao da idete direktno policiji, ali da li ste dobili
16 dokumenta koja se odnose na aktivnosti MUP-a u junu i julu 1995. da biste mogli
17 da ih pregledate, iz bilo kog izvora?

18 O: Nešto imam ovde malo dokumenata, ali možda biste mogli da
19 precizirate, kojih na primer. Ako mislite na izveštaje, nisam video nikakve
20 izveštaje i nisam ih dobio. Ako na to mislite, znači, ako mislite na neki
21 komplet dokumenata koji se odnosi samo na postupanje policije, tako nešto ne
22 posebno, znači, nisam dobio. Ako na to mislite. Na primer da mi je netko dao sad
23 kompletan set dokumenata neke policijske stanice ili nešto, i sad da ja

24

25

26

27

28

29

30

1 pregledam to sve, ne.

2 P: U redu. Pogledat ćemo neke od izvještaja kasnije. Dozvolite da Vas
3 pitam sljedeće. U paragrafu 2, tačka 2 Vašeg izvještaja, koristili ste izraz kao
4 nezavisna ili samostalna jedinica i pominje se 10. jul 1995. godine, naređenje
5 Tome Kovača o kojem smo upravo govorili. Mislim da je to p57.

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ako bismo mogli da pozovemo taj dokument
7 u sistem elektronske sudnice?

8 P: Da li imate taj dokument pred sobom? Ako pogledate ovaj dokument,
9 vidite da se koristi izraz "samostalna jedinica".

10 O: Da. U tački prvoj.

11 P: A mi znamo iz Vašeg izvještaja da Vi imate tumačenje toga. Da li bi
12 ovo bilo primjereno mjesto, ukoliko Vam je poznato, da dođe do pretpodčinjavanja
13 različitih jedinica MUP-a? Da li bi se onda koristila ta riječ da budu
14 pretpodčinjene za razliku od korištenja ovog izraza uz jedinicu, kao što ovde
15 piše?

16 O: Ne mogu da dođem do tog zaključka tumačeći ovo naređenje. Ja mislim
17 da ne. Ja sam rekao šta reč "samostalna" po mom mišljenju znači. Znači
18 samostalna u odnosu na ostale jedinice i Ministarstva unutrašnjih poslova. I po
19 mom mišljenju, ja tumačim tačku 5 kao nalog, odnosno naređenje da se
20 pretpodčine, znači, ovoj jedinici odnosno ovom oficiru ta policijska jedinica.
21 Tako tumače.

22 P: Doći ćemo do pretpodčinjavanja nešto kasnije, ali kad pogledate ovaj
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dokument, možete li nam reći da li je itko u VRS-u bio obaviješten o ovom
2 naređenju ili ovoj odluci da se pošalju jedinice MUP-a? Da li to vidite u
3 gornjem lijevom uglu, kome je upućeno ovo naređenje?

4 O: Prema onima kome je upućeno ovo naređenje, ne vidim to. Vidim samo,
5 znači, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 adresata, da. Ni jedan... jedan je komanda specijalne
6 brigade, štab komande policijskih snaga jednih, drugih, trećih, centar javne
7 bezbednosti Zvornik, centar javne bezbednosti Sarajevo, kamp za obuku policije.
8 Ne, ne piše ni jedna vojna jedinica.

9 P: Da li Vas to uopšte iznenađuje?

10 O: Pa sad, ne znam da li me iznenađuje ili ne iznenađuje. Ne znam šta da
11 Vam odgovorim na ovo, zaista.

12 P: U redu. U 2.2 Vašeg izveštaja Vi koristite izraz "privremena", kao
13 što ustvari to često koriste u tački 4.21 i također u Vašem zaključku 6.3 kada
14 govorite o borbenim dejstvima.

15 O: Da.

16 P: Mislim da u paragrafu 6.3 koriste izraz "završena".

17 PREVODITELJ: Prevodioci napominju da nemaju izvještaj.

18 P: Zadatak je uvijek privremene prirode ako se jedinica MUP-a
19 pretpodčinjava VRS-u, korpusu ili jedinici VRS-a. Je li tako?

20 O: Tako tumači u Zakonu o primeni Zakona u unutrašnjim poslovima u
21 ratnom stanju. Znači, dok traje taj borbeni zadatak, dotle je jedinica
22 pretpodčinjena.

23 P: A pošto ste nam rekli da je riječ o jedinici MUP-a koja je samostalna
24 na sve ostale jedinice MUP-a, da li je onda fer reći da nitko iz MUP-a tokom tih
25 borbenih dejstava ne može da izdaje naređenja toj konkretnoj jedinici MUP-a koja

26

27

28

29

30

1 je u tom trenutku pretpodčinjena. Znači, nitko iz MUP-a ne može komandovati ili
2 izdavati naređenja toj jedinici MUP-a.

3 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ovo je složeno pitanje. Mislim da ga
4 treba podijeliti na barem dva pitanja.

5 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Nemam komentara, gospodine
6 predsjedavajući. Mislim da on može da razumije pitanje jer ako Vijeće želi...

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da vidimo da li je riječ o složenom
8 pitanju.

9 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] "Učestvovati" ili "narediti" su dvije
10 različite stvari.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, ali ja mislim da svjedok može da
12 odgovori na pitanje.

13 SVJEDOK: Ja ću, znači, ponoviti još jednom Zakon o unutrašnjim poslovima
14 u ratnom stanju. Znači, jedinica policije se pretpodčinjava vojnoj jedinici u
15 čijoj zoni odgovornosti obavlja borbeni zadatak i po mom tumačenju ona prima
16 komandu, znači, od te jedinice u čijoj zoni odgovornosti obavlja borbeni
17 zadatak. Ja tako razumem zakon.

18 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

19 P: Vi koristite mnogo logike u Vašem izveštaju i također i u Vašem
20 svjedočenju. Zar ne bi bilo logično produženje toga ako bi netko, recimo iz
21 jedinice javne bezbjednosti Zvornik, po imenu Vasić, Dragomir Vasić, ne bi bio
22 ni u jednom trenutku u mogućnosti da interveniše tokom bilo kojeg od borbenih
23 dejstava. Je li tako?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Šta Vam znači to "interveniše", molim Vas? Rekli ste interveniše.

2 P: Da li... znam da sam rekao interveniše, da li može na bilo koji način
3 učestvovati pošto imamo specijalnu jedinicu, imamo zamjenika komandanta, jasno
4 je definisano koje jedinice će učestvovati u ovim borbenim dejstvima. Da li
5 netko iz jedinice javne bezbjednosti, ili centra javne bezbjednosti može izdati
6 naređenje, poslati bilo kakvo naređenje toj specijalnoj jedinici MUP-a koja je
7 navodno pretpodčinjena VRS-u?

8 O: Prema onom kako ja tumačim zakon, toj jedinici koja je pretpodčinjena
9 komanduje vojna jedinica, to ponavljam već treći put, u čijoj zoni odgovornosti
10 obavlja borbeni zadatak. I ja shvatam na taj način, znači, da ta vojna jedinica
11 kojoj je pretpodčinjena policijska jedinica njome komanduje kako će izvršiti
12 borbeni zadatak.

13 P: Ako pogledamo 2.7 Vašeg izvještaja, da na neki način idemo dalje, Vi
14 kažete: "Ovakva situacija traje dok god to traži borbeni zadatak u svrhu u koju
15 je jedinica MUP-a poslata." I dalje kažete: "Ta jedinica MUP-a je praktično van
16 redovnog sistema komande MUP-a".

17 PREVODILAC: Prevodioci napominju da nemaju original dokumenta.

18 P: Znam da u jednom drugom dijelu Vašeg izvještaja govorite o
19 specifičnosti i preciznosti, da li je riječ o specifičnosti i preciznosti u
20 odnosu na mjesto i vrijeme borbenih dejstava?

21 O: Mislite o tome da je neophodno da se borbeno dejstvo precizira? To
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da. To Vam je naređenje...

2 Samo da ga nađem, evo ga, evo ga. Naređenje predsjednika Republike. On
3 znači naređuje da se ubuduće Glavnom štabu vojske i MUP-u preciznije i
4 konkretnije definiše zahtev za angažovanje i upotrebu u borbi jedinica MUP-a. U
5 zaglavlju kaže da je bilo problema i nejasnoća oko angažovanja jedinica MUP-a.
6 Znači, kakvih problema, kakvih nejasnoća, to ne znam. Mogu samo da
7 pretpostavljam, a to nije moje. Ali, znači naređuje da se precizno i konkretnije
8 definiše. Da. Verovatno to znači da se definiše koja i koji je to borbeni
9 zadatak, znači, šta će ta jedinica raditi. Prema onome što sam ja video u ovom
10 naređenju kojim je ova jedinica... Molim...

11 P: Doći ćemo do toga, do tog naređenja, posebno kada je riječ...

12 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Svjedok se upravo pozvao na određeni
13 dokument, mislim da zbog jasnosti zapisnika treba da dobijemo broj tog
14 dokumenta.

15 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Upravo zbog toga sam pokušavao da ga
16 prekinem da bismo dobili barem datum tog dokumenta.

17 P: Vi ste se pozvali na naređenje predsjednika Republike i dali ste
18 svoje mišljenje o tom dokumentu. Možete li nam dati datum tog dokumenta ili broj
19 dokaza koji piše u gornjem desnom uglu?

20 O: Dvadeset drugi... P8. P8.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

1 P: U redu. Dakle, u situaciji gdje cilj borbenog dejstva prestaje, da li
2 u tom trenutku specijalna jedinica MUP-a više nije pretpodčinjena VRS-u?

3 O: Moje tumačenje zakona da pretpodčinjavanje traje dok traje borbeni
4 zadatak i prema mom mišljenju tog momenta bi pretpodčinjavanje trebalo da
5 završi, jedinica da se vrati u MUP, odnosno da se vrati svojim redovnim zadacima
6 i koji su već u policiji, je l'.

7 P: Tako i ja tumačim. Zadatak o kojem ste Vi svjedočili kada je reč o
8 naređenju od 10. jula 1995. Mislim da je to P57, tu je zadatak jasno definisan.
9 To je u uvodnom paragrafu prije riječi "ovim naređujem". I zadatak koji je jasno
10 definisan je da se razbije ofanziva neprijatelja. Da li znate da je 11., 12.
11 jula 1995. nije bilo ofanzive neprijatelja u Sektoru Srebrenica?

12 O: Da Vam kažem, gospodine, o događajima u Srebrenici...

13 P: Znate li ili ne znate?

14 O: ... dozvolite, možda bih mogao da Vam odgovorim. Znači, o događajima
15 u Srebrenici 1995. godine imam ono prosečno znanje koje ima svaki građanin koji
16 je pratio medije, televiziju, čitao novine i slično. Znači, kada je počela, kako
17 Vi kažete, neprijateljska ofanziva ili završila, to stvarno ne znam. To bi
18 trebali vojni eksperti koji znaju, razumeju se, šta je reč "ofanziva", kad
19 počinje, kad završava da Vam odgovore. Znam, samo ono prosečno znanje imam koje
20 ima prosečan konzument medija, znači, u Republici Srbiji. Nemam neka posebna
21 znanja.

22 P: Shvatam to. Ali Vi dajete ovde iskaz vještaka. Kažete nam da je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jedinica bila pretpodčinjena VRS-u i oslanjate se na dokument P57 od 10. jula
2 1995., pročitali ste zakon i prilično je jasno da pretpodčinjavanje ukoliko ga
3 ima, prestaje odmah nakon izvršenja borbenog zadatka, je li tako?

4 O: Ja tumačim zakon na taj način da jedinica dok obavlja borbeni
5 zadatak, dok je pretpodčinjena znači vojnoj jedinici u čijoj zoni odgovornosti
6 obavlja borbeni zadatak, dotle je van redovnog sistema komandovanja i u sistemu
7 je komandovanja MUP-a. Znači... oprostite - vojske. Znači, vojska joj izdaje
8 naređenja. Kada se borbeni zadatak okonča, jedinca se vraća u MUP.

9 Zaista ne mogu da Vam odgovorim kada, znači, šta u vojnom smislu znači
10 početak ili kraj neprijateljske ofanzive. Ako to treba da bude pitanje koje mi
11 upućujete, mislim da za to treba vojni ekspert. Nemojte zameriti, ali...

12 P: U redu. Ako pogledamo ovaj P57, tu je pet konkretnih identifikovanih
13 dijelova MUP-a koji treba da učestvuju u onom borbenom dejstvu koje je jasno
14 definisano. Ako pogledamo, riječ je o 2. specijalnom odredu policije iz
15 Šekovića, zatim 1. četi PJP, specijalne CJB Zvornik, a možda i specijalne
16 jedinice Zvornik. Zatim tri je mješovita četa RSK, to je Republika Srpska
17 Krajina. I pod četiri imamo MUP snage RS-a, ali to nisu sa bojišta Trnovo. Je li
18 tako?

19 O: /nerazumljivo/ samo da pročitam. Ovde piše četvrtom stavu, izvlačenje
20 čete združenih /nerazumljivo/ MUP RSK Srbije, MUP Republike Srpske s Trnovog
21 ratišta izvršiti u toku noći. Okupljanje jedinice 11-og u Bratuncu ispred...
22 tako dalje. Znači, pitate me da li ove sve jedinice koje su u dva jesu bile u

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Trnovu?

2 P: Ne, ne. Dozvolite da postavim nekoliko pitanja. Posljednje je, četa
3 iz centra za obuku na Jahorini. To možemo pročitati kasnije. Ali, 5. četa CJB
4 Zvornik, nije navedena u ovom naređenju, i oni ni na koji način nisu učestvovali
5 u ovom borbenom zadatku. Je li tako?

6 O: Ja mogu da Vam kažem šta piše u naređenju, a tko je učestvovao u
7 borbenom zadatku - to mislim, stvarno - ne znam. Jer Vi sad mene pitate za
8 činjenicu, ja tu činjenicu ne znam, govorim znače o ovom naređenju. Njega sam
9 veštačio, činjenice stvarno ja mislim da prevazilaze okvir onoga... Prema ovom
10 naređenju, ove jedinice koje su navedene su dobile da učestvuju u borbenom
11 zadatku.

12 P: U redu. Doći ćemo do 5. čete CRV Zvornik, možda sledeće sedmice, ali
13 hvala Vam za ovo sada.

14 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Možemo li sad da pozove P8 /u engleskom
15 transkriptu: "P58"/ u sistem elektronske sudnice. To je dokument od 22. aprila
16 1995. godine.

17 P: Da li imate taj dokument pred sobom, gospodine?

18 O: Naređenje da, P8.

19 P: Da li vidite u naređenju, u prvom paragrafu se govori i Glavnom štabu
20 vojske?

21 O: Da. Naslovljeno Glavnom štabu vojske i MUP-u, da.

22 P: Ovdje u ovom naređenju od 22. aprila 1995. se kaže da "Glavni štab
23 vojske će definisati precizno i koncizno šta im je potrebno od MUP-a, ako im je

24

25

26

27

28

29

30

1 uopšte nešto potrebno", je li tako?

2 P: Tako razumem ovo, tačku prvo naređenja, da će ubuduće preciznije i
3 konkretnije definisati zahtev.

4 P: Ako pogledamo naređenje od 10. jula 1995., a to je P57, to nije
5 učinjeno ni na kakav zahtjev Glavnog štaba niti bilo koje druge jedinice.
6 Zahtjev da se ova specijalna jedinica MUP-a dovede i pomoć, ako je potrebno.

7 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ovde se traži nagađanje.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Ostojić.

9 SVJEDOK: Ovo je baš nagađanje.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da možete preći na sljedeće
11 pitanje.

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

13 P: Kada ste pogledali ova dokumenta, da li ste vidjeli bilo šta prije
14 tog naređenja od 10. jula 1995. što ste analizirali i o tome svjedočili, na
15 osnovu čega biste sugerisali da je glavni štab VRS-a tražio angažovanje ove
16 jedinice MUP-a ili bilo koje druge jedinice MUP-a?

17 O: Znači, da li sam video neko naređenje kojim je Glavni štab vojske
18 tražio od policije angažovanje nekih jedinica, a pre ovoga? Ne.

19 P: Ostalo nam je samo par minuta, želio bih samo da se dodirnemo par
20 tema, a time ćemo se baviti iduće sedmice. Da li znate da li su jedinice MUP-a
21 imale ikada sabirne centre ili pritvorske centre u ljeto 1995. godine? Odnosi se
22 na svjedočenje o ratnim zarobljenicima.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da li znam da je policija držala, znači...

2 P: Recite da li znate da li su imali kontrolu nad bilo kakvim sabirnim
3 centrima ili pritvorskim objektima u julu 1995. ili bilo kad tokom tog ljeta?

4 O: Evo da Vam kažem, u dokumentima koje sam pregledao, na takvu stvar
5 nisam naišao, a ...ne, ne.

6 P: U redu. Vi ste tumačili zakon o tome tko ima pravo i tko treba da
7 drži ratne zarobljenike. Želim da Vam pokažem dokument koji nosi broj 4D425. Ne,
8 izvinjavam se. 4D119. Hvala. To je dokument od 23. juna 1995.

9 I pošto imamo samo još par minuta, mislim da možete da ga pogledate na
10 brzinu. Riječ je o dokumentu od dva paragrafa. To je pismo zamjenika ministra
11 Tomislava Kovača iz MUP-a. Je li tako?

12 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Zaista bih želio da znam kakve veze
13 ovaj dokument ima sa ratnim zarobljenicima.

14 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Pa, u ovom paragrafu se konkretno bave
15 sabirnim centrima i mislim da je dovoljno da pročitamo treći ili četvrti red.
16 Vidi se da se isporučuju neki ljudi, stotine, hiljada ljudi. Ne shvatam u čemu
17 je prigovor i mislim da je taj prigovor neutemeljen.

18 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Pa bavi se vojnim obveznicima koji su
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poslati u to vreme iz Savezne Republike Srbije i Crne Gore, i poslati u
2 Republiku Srpsku. Znači, vraćeni u Republiku Srpsku. To nema nikakve veze sa
3 ratnim zarobljenicima.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dati ću Vam vikend i vrijeme nakon toga
5 da malo razmislite o ovom vrlo teškom i složenom pitanju. Možda ćete onda kada
6 nastavimo sa radom u srijedu preći odmah na svoje sljedeće pitanje.

7 A u međuvremenu, da bi samo gospođa Fauveau znala kakva je situacija...
8 Šta mislite, koliko Vam još treba vremena?

9 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Još sat vremena.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Gospodine Bourgon?

11 G. BOURGON: [simultani prevod] 30 minuta, gospodine predsedavajući.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle to je jedna sjednica.

13 Gospođo Fauveau, ništa?

14 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Nemam pitanja.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Gospodine Josse?

16 G. JOSSE: [simultani prevod] Nema izgleda da ćemo imati pitanja.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes?

18 G. HAYNES: [simultani prevod] 30 minuta do sat.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, govorimo o maksimalno dva i pol
20 sata. A Vi, gospodine Vanderpuye?

21 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući. Ne
22 očekujem da ću nadmašiti više od 15 minuta do pola sata.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, u srijedu treba da budete u
24 poziciji da počnete.

25 SVJEDOK: Časni sude...

26 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li Vi želite da idete kući tokom
27 vikenda?

28

29

30

1 SVJEDOK: /u engleskom transkriptu: "Da, da."/
2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vidite kako ja čitam misli.
3 SVJEDOK: Vašu dozvolu sam hteo da zamolim da preko vikenda odem kući.
4 Obezbedili su mi avion odmah sada, evo u 17h i onda se u utorak vraćam.
5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala. Važno je da ni sa kim ne
6 pričate o temi Vašeg svjedočenja. Hvala Vam.
7 SVJEDOK: Razumem.
8 ... Sjednica završena u 15.00h.
9 ... Nastavak zakazan za srijedu,
10 12.11.2008., u 14.15h.
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30